

ARCHEOLOGIENOTA DIEST - KLUISBERGSTRAAT

J. CLAESEN, B. VAN GENECHTEN, &
K. BOUCKAERT

JUNI 2021

Titel
Archeologienota zonder ingreep in de bodem. Diest - Kluisbergstraat

Auteur(s)
Jan Claesen, Ben Van Genechten,
& Kevin Bouckaert

Projectnummer
2021E157

Plaats en datum
Kortenaken, juni 2021

Reeks en nummer
ARCHEBO rapport 2021E157
ISSN 2034-5615

© 2021 ARCHEBO bvba

ARCHEBO aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd of aangepast worden, opgeslagen worden in een geautomatiseerd gegevensbestand, en/of openbaar gemaakt worden in enige vorm of wijze ook, elektronisch, mechanisch, door fotokopie of enige andere wijze, zonder voorafgaandelijke toestemming van de opdrachtgever.

INHOUD

1	Inleiding	4
1.1	<i>Algemeen</i>	<i>4</i>
1.2	<i>Beschrijving onderzoeksopdracht</i>	<i>5</i>
1.3	<i>Doelstellingen</i>	<i>7</i>
1.4	<i>Randvoorwaarden.....</i>	<i>7</i>
1.5	<i>Onderzoeksvragen</i>	<i>7</i>
2	Huidige & toekomstige situatie	8
2.1	<i>Huidige situatie</i>	<i>8</i>
2.2	<i>Toekomstige situatie</i>	<i>10</i>
3	Bureauonderzoek	12
3.1	<i>Landschappelijke & bodemkundige situering</i>	<i>12</i>
3.2	<i>Archeologische en erfgoedkundige data.....</i>	<i>20</i>
3.3	<i>Historiek en cartografische bronnen</i>	<i>24</i>
3.4	<i>Archeologische verwachting</i>	<i>34</i>
4	Resultaten bureauonderzoek	35
4.1	<i>Algemeen</i>	<i>35</i>
4.2	<i>Beantwoording onderzoeksvragen</i>	<i>35</i>
4.3	<i>Samenvatting / assessment bureauonderzoek</i>	<i>36</i>
4.4	<i>Programma van maatregelen</i>	<i>36</i>
5	Bibliografie	37
6	Figurenlijst.....	38
7	Plannenlijst.....	39

1 INLEIDING

1.1 ALGEMEEN

Bij het aanvragen van een omgevingsvergunning kan het zijn dat het toevoegen van een archeologienota aan de aanvraag verplicht wordt gesteld. De archeologienota wordt geschreven door een erkend archeoloog en bevat de resultaten van een archeologisch vooronderzoek en een advies voor vrijgave of eventueel vervolgonderzoek.

Het toevoegen van een archeologienota aan een omgevingsvergunning is afhankelijk van een aantal criteria:

- De totale oppervlakte van de percelen
- De oppervlakte van de geplande bodemingrepen
- De ruimtelijke bestemming van het terrein
- De ligging van het terrein binnen of buiten een archeologische zone of de site volgens de inventaris

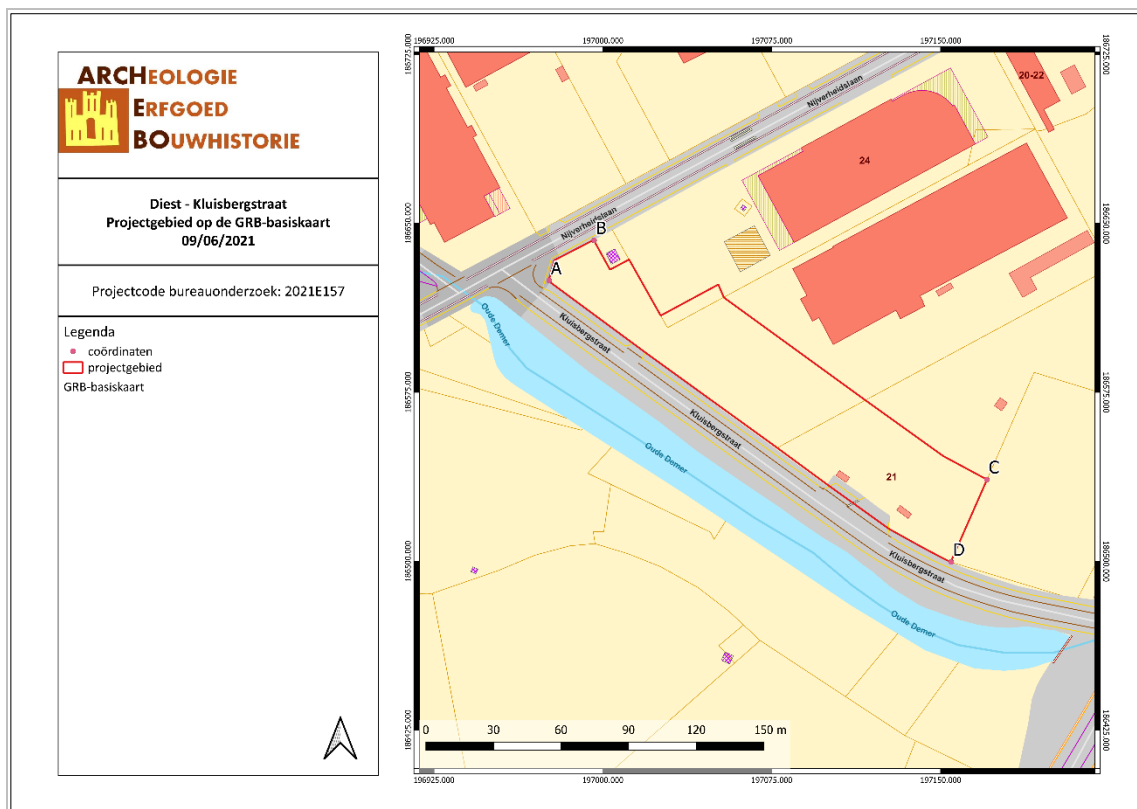
1.2 BESCHRIJVING ONDERZOEKSOPDRACHT

Naar aanleiding van een omgevingsvergunning heeft ARCHEBO bvba een archeologienota opgemaakt voor een projectgebied aan de Kluisbergstraat te Diest. Het terrein zal voorzien worden van parkeergelegenheid. Het projectgebied is ca. 7490 m² groot.

Aangezien de aanvraag voor een omgevingsvergunning na 1 juni 2016 werd ingediend, is een archeologienota evenwel vereist, zoals vastgelegd in het Onroerenderfgoeddecreet (art. 5.4.1, 5.4.2, 5.4.8 en 5.4.9). Het bureauonderzoek werd uitgevoerd in mei 2021 onder leiding van erkend archeoloog Jan Claesen. In de onderhavige archeologienota worden de locatie van het terrein en de reeds uitgevoerde werken geanalyseerd. Deze informatie wordt samen met de resultaten van een archeologisch bureauonderzoek bestudeerd.

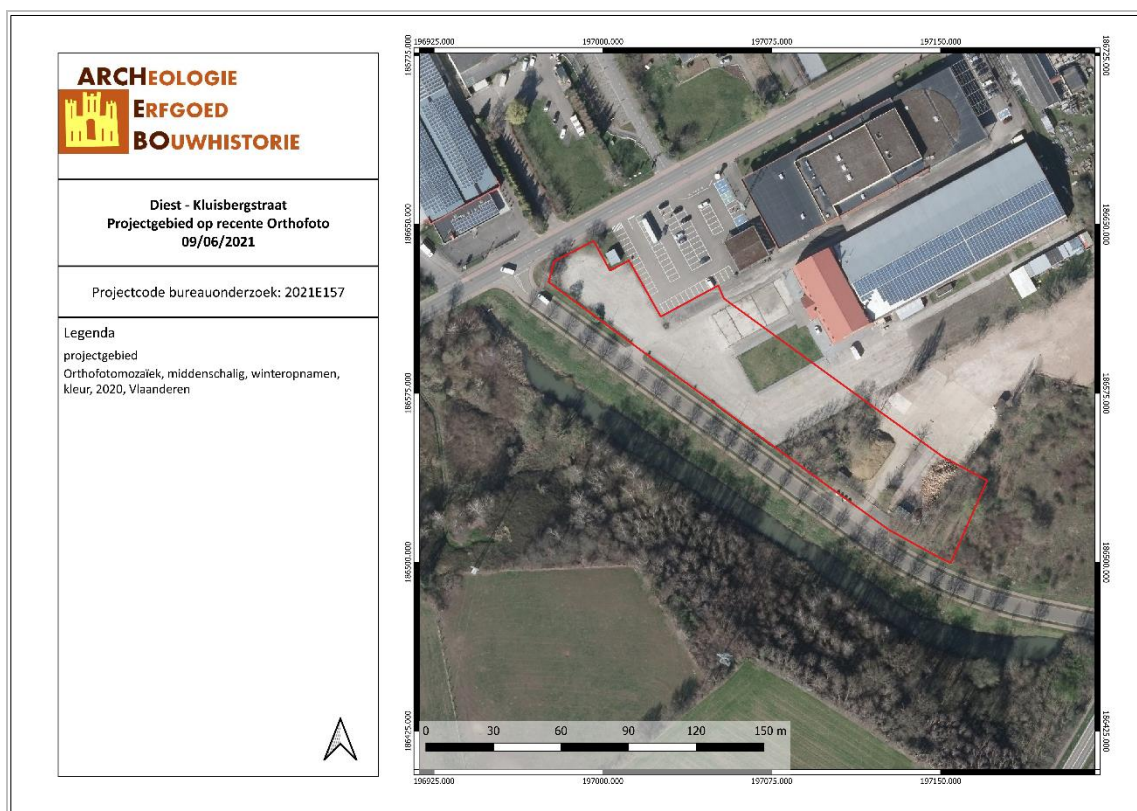
Administratieve fiche	
Naam site:	Diest - Kluisbergstraat
Onderzoek:	Archeologienota zonder ingreep in de bodem
Ligging:	Vlaams-Brabant, Diest, Kluisbergstraat (zonder huisnummer)
Kadaster:	Diest, afdeling 1, sectie B, percelen 326B, 326E, 239S2 (partim)
Coördinaten:	A X 196.976.168.390.839
	Y 186.624.631.967.231
	B X 19.699.610.241.243
	Y 18.664.242.254.564
	C X 197.170.507.239.324
	Y 186.536.250.660.034
	D X 197.154.645.759.779
	Y 186.499.687.091.758
Uitvoerder:	ARCHEBO bvba Merelnest 5 3470 Kortenen
Projectcode bureauonderzoek:	2021E157
Projectleiding:	Jan Claesen
Erkenningsnummer projectleiding:	OE/ERK/Archeoloog/2015/00014
Bewaarplaats archief:	Bij de opdrachtgever
Grootte projectgebied:	Ca. 7490 m ²
Uitvoeringsperiode:	Juni 2021
Reden van de ingreep	Realisatie parkeergelegenheid
Wetenschappelijke vraagstelling:	Het doel van deze archeologienota is een archeologische evaluatie van het terrein, de geplande werken en impact op het bodemarchief.
Termen Thesauri:	Bureauonderzoek, parkeergelegenheid, Diest

De onderstaande GRB-kadasterkaart en Orthofoto tonen het projectgebied op de meest recente stadskarten en luchtfoto's.

DIKL/21/06/09/1 - Digitale aanmaak

Figuur 1: Situering van het projectgebied en de coördinaten op de GRB-kadasterkaart (© Geopunt, 2021)

DIKL/21/06/09/2 - Digitale aanmaak

Figuur 2: Situering van het projectgebied op Orthofoto (© Geopunt, 2021)

1.3 DOELSTELLINGEN

In het kader van het Onroerenderfgoeddecreet (decreet van de Vlaamse Regering 12 juli 2013) en het Onroerenderfgoedbesluit van de Vlaamse Regering van 16 mei 2014, is de eigenaar en gebruiker van gronden waarop zich archeologische waarden bevinden verplicht deze waarden te behoeden en beschermen voor beschadiging en vernieling. In het licht van de bestaande wetgeving heeft de opdrachtgever beslist eventuele belangrijke archeologische waarden te onderzoeken voorafgaande aan de werken. Dit kan door behoud *in situ*, als de waarden ingepast kunnen worden in de plannen, of *ex situ*, wanneer de waarden onomkeerbaar vernietigd worden. Onderdeel van de archeologienota is dat er mogelijkheden gezocht worden om *in situ* behoud te bewerkstelligen en, indien dit niet kan, er aanbevelingen worden geformuleerd voor vervolgonderzoek.

Om vast te stellen of bij werkzaamheden archeologische waarden zullen vernietigd worden, is een archeologisch onderzoek nodig. Er wordt een bureauonderzoek uitgevoerd. Op basis van bekende gegevens van bodemkaarten, uit cartografische en andere historische bronnen en eventueel voorgaand onderzoek in de directe omgeving van het projectgebied wordt een inschatting gemaakt van het archeologisch potentieel van het projectgebied. Indien uit deze desktopanalyse blijkt dat er een kans is op het aantreffen van archeologische waarden binnen het projectgebied, zal de bodem onderzocht worden op gaafheid van het bodemprofiel en de aanwezigheid van archeologische indicatoren.

1.4 RANDVOORWAARDEN

Het betreft een uitgesteld onderzoek. Het terrein is grotendeels verhard. Deze verharding dient eerst verwijderd te worden alvorens het archeologisch veldwerk kan aanvangen. De verharding bestaat uit betonplaten. Voor zover bekend zijn deze betonplaten niet gefundeerd.

1.5 ONDERZOEKSVRAGEN

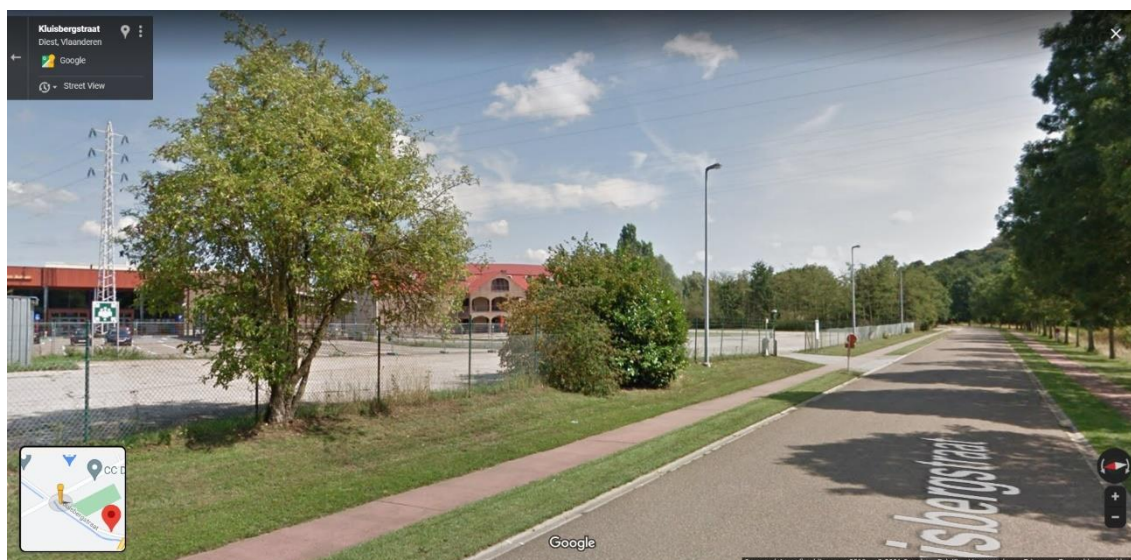
Tijdens het bureauonderzoek dienen op zijn minst onderstaande vragen beantwoord te worden:

1. *Wat zijn de gekende archeologische en historische gegevens?*
2. *Welke info is er nog te vinden over voormalige constructies op het terrein?*
3. *Welke archeologische structuren kunnen ter hoogte van het projectgebied verwacht worden op basis van een analyse van historisch kaart- en bronnenmateriaal?*
4. *In welke mate en in welke zones kan er een recente verstoring verwacht worden van archeologisch erfgoed?*

2 HUIDIGE & TOEKOMSTIGE SITUATIE

2.1 HUIDIGE SITUATIE

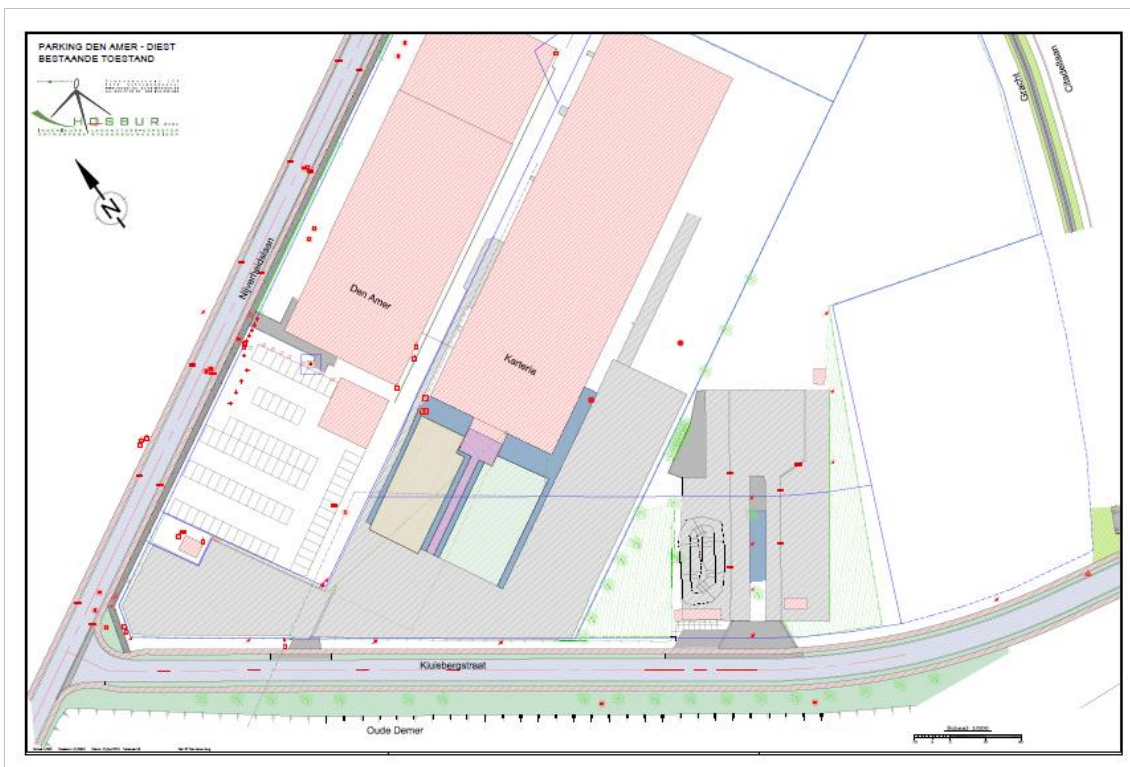
Het projectgebied ligt aan de Kluisbergstraat te Diest (Vlaams-Brabant). Het terrein kent geen bebouwing maar is grotendeels verhard met betonplaten. Voor zover bekend zijn deze betonplaten niet gefundeerd. Het westelijke deel van het projectgebied fungeert als parking. De oostelijke helft was onderdeel van het voormalige recyclagepark van de stad Diest. Op het Gewestplan staat het terrein gekarteerd als industriegebied.

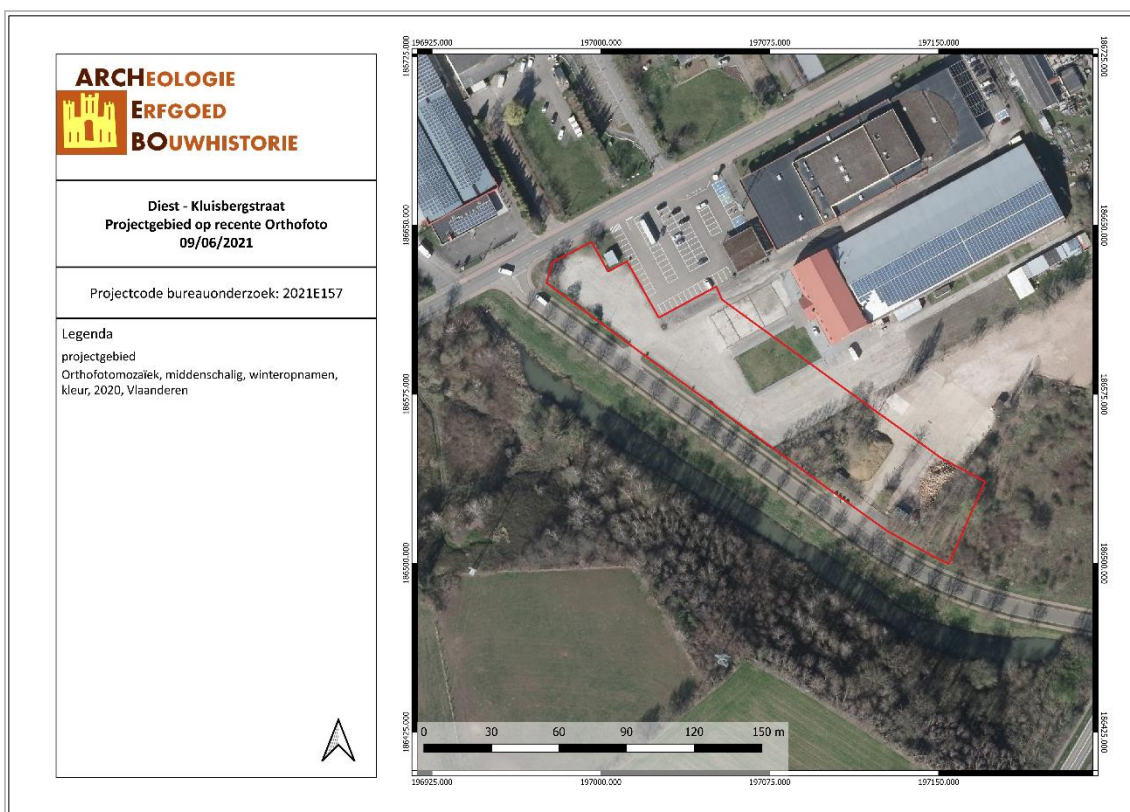
Figuur 3: Zicht op het projectgebied vanuit het noordwesten (© Google Street View, 2021).

Figuur 4: Zicht op het projectgebied vanuit het zuidoosten (© Google Street View, 2021).

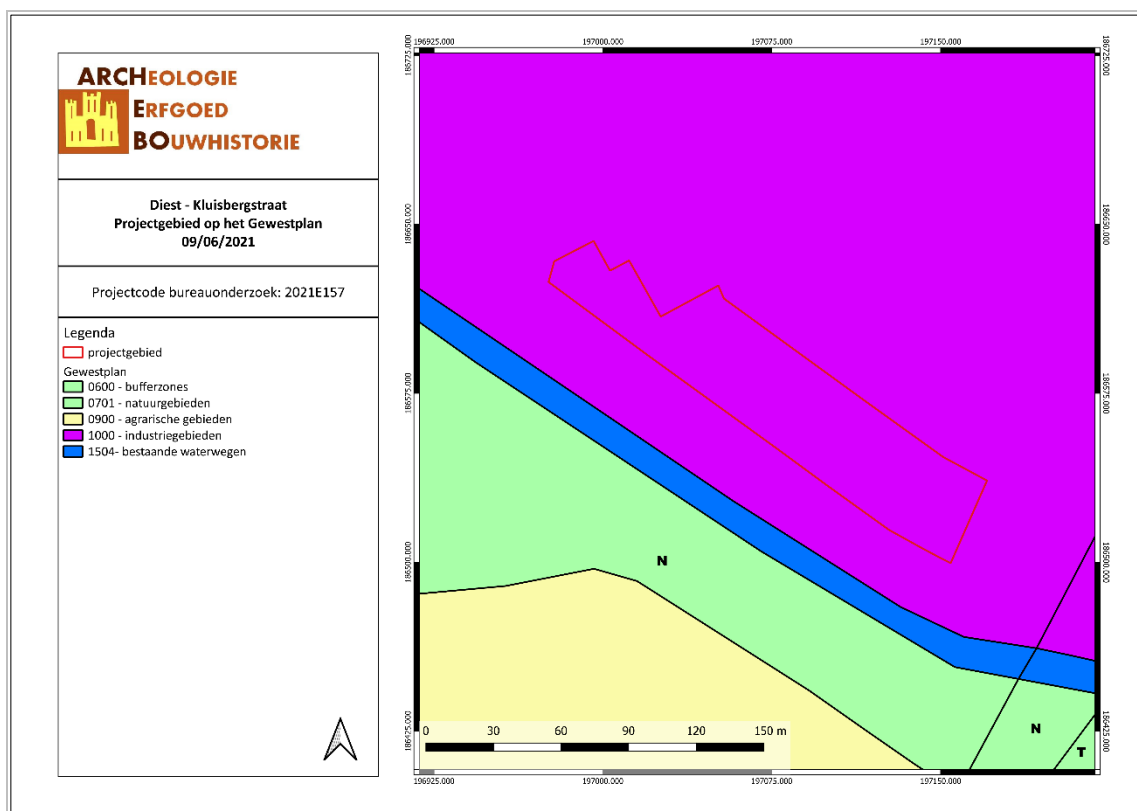

Figuur 5: Bestaande toestand (© Hosbur bvba, 2021)

DIKL/21/06/09/3 - Digitale aanmaak

Figuur 6: Situering van het projectgebied op Orthofoto (© Geopunt, 2021)

DIKL/21/06/09/4 - Digitale aanmaak

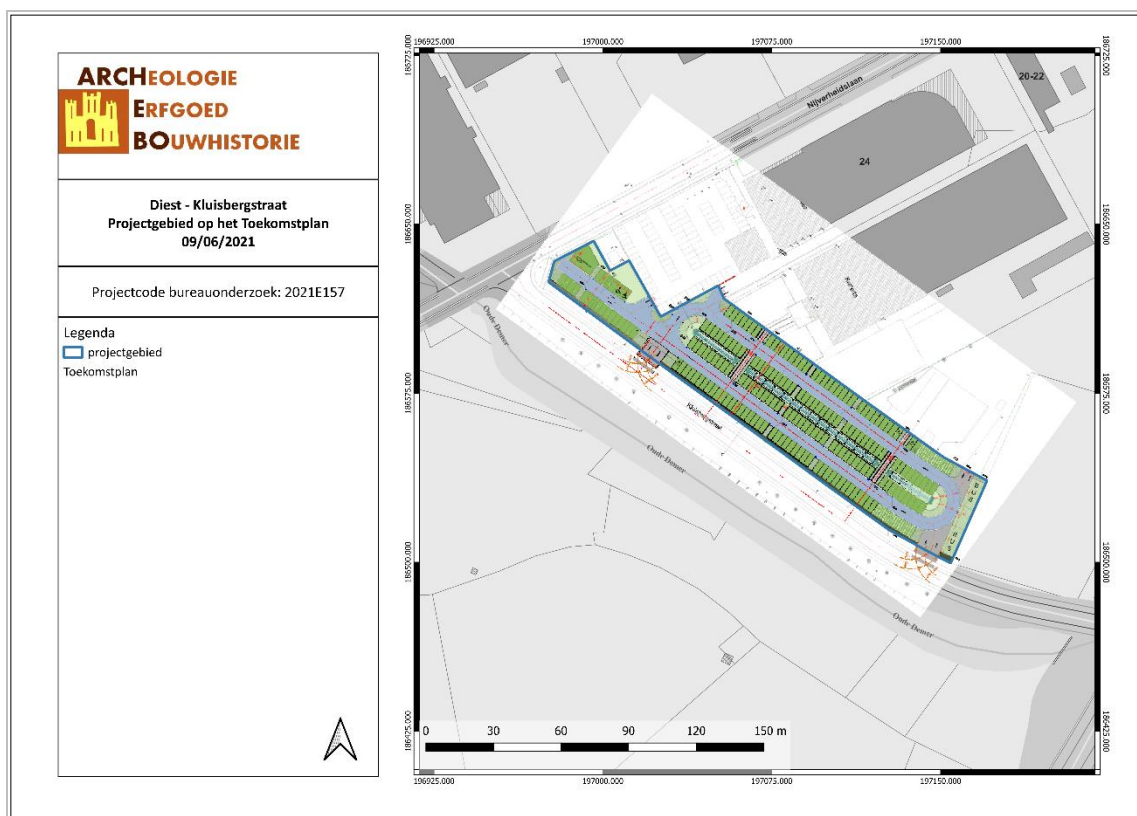
Figuur 7: Situering van het projectgebied op Gewestplan (Geopunt, 2021)

2.2 TOEKOMSTIGE SITUATIE

Binnen het projectgebied zal de opdrachtgever de bestaande parkeergelegenheid heraanleggen. Op het terrein wordt wegenis alsook 203 parkeerplaatsen, 2 mindervalide plaatsen en 2 busplaatsen voorzien.

Figuur 8: Geplande werken (© Hosbur bvba, 2021)

DIKL/21/06/09/5 - Digitale aanmaak

Figuur 9: Situering van het projectgebied op Toekomstplan (© Hosbur bvba / ARCHEBO bvba, 2021)

3 BUREAUONDERZOEK

Het doel van de bureaustudie is de aanwezigheid, aard en bewaringsomstandigheden van de archeologische monumenten te kunnen inschatten, de landschappelijke opbouw van het gebied te kennen, om de impact van de werken op het aanwezige archeologische erfgoed in te schatten en daaruit concrete aanbevelingen te formuleren voor de verdere prospectiestrategie.

In dit hoofdstuk wordt gebruik gemaakt van alle beschikbare kaarten van het plangebied, te weten de bodemkaart, geologische kaarten, bodemerosiekaart, bodemgebruikskaart en relevante historische kaarten. De Centrale Archeologische Inventaris (CAI) werd gebruikt als uitgangspunt voor de bestudering van archeologische waarden in de omgeving van het plangebied.

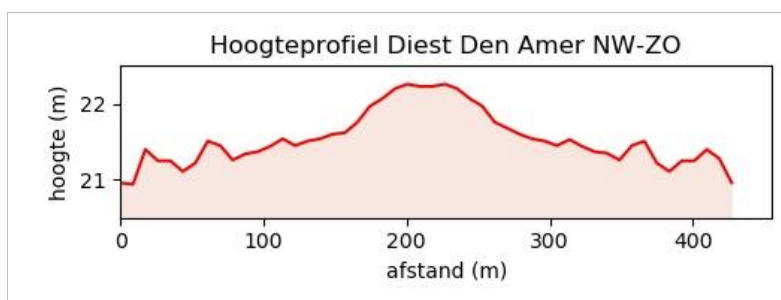
De gebruikte kaarten werden in georeferenciede vorm (Belge Lambert 1972) gebruikt in het programma QGIS. In dit programma werden de genoemde kaarten als lagen toegevoegd teneinde er de huidige en toekomstige situatie op te kunnen weergeven. Het plangebied werd bovendien op alle kaarten geplott om de oriëntatie op de kaarten te vergemakkelijken.

3.1 LANDSCHAPPELIJKE & BODEMKUNDIGE SITUERING

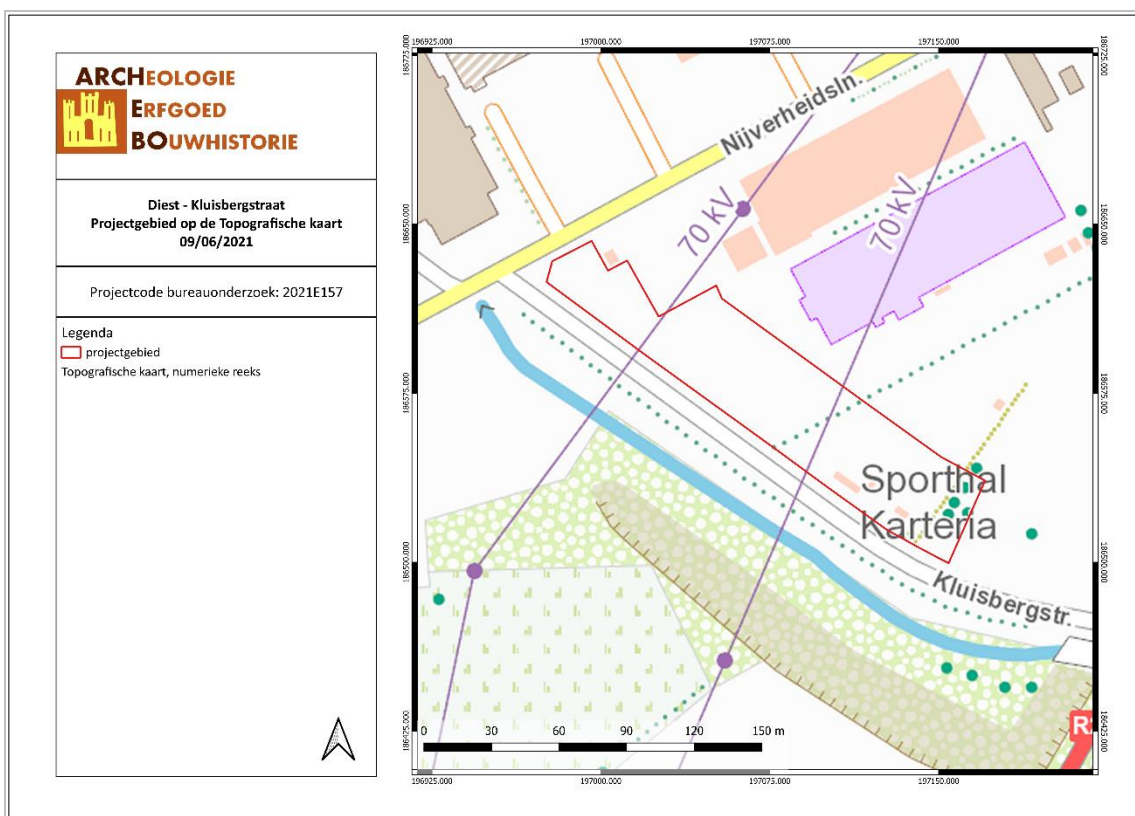
3.1.1 Topografische situering

Het projectgebied ligt aan de Kluisbergstraat te Diest, een gemeente gelegen in de Belgische provincie Vlaams-Brabant. De gemeente heeft als deelgemeenten Schaffen, Molenstede, Deurne, Webbekom en Kaggevinne. Ze grenst aan de gemeenten Halen, Lummen, Beringen, Tessenderlo, Bekkevoort en Scherpenheuvel-Zichem. Kadastraal ligt het terrein in Diest, afdeling 1, sectie B, percelen 326B, 326E, 239S2 (partim)

Het projectgebied ligt in de Demervallei. De Oude Demer stroomt op ca. 30-40 m ten zuiden van het terrein. Gezien de ligging naast een rivier is er een verwachting op Steentijd. Volgens het Digitaal Hoogtemodel ligt het terrein tussen ongeveer 20.9 en 22.2 meter boven de zeespiegel.

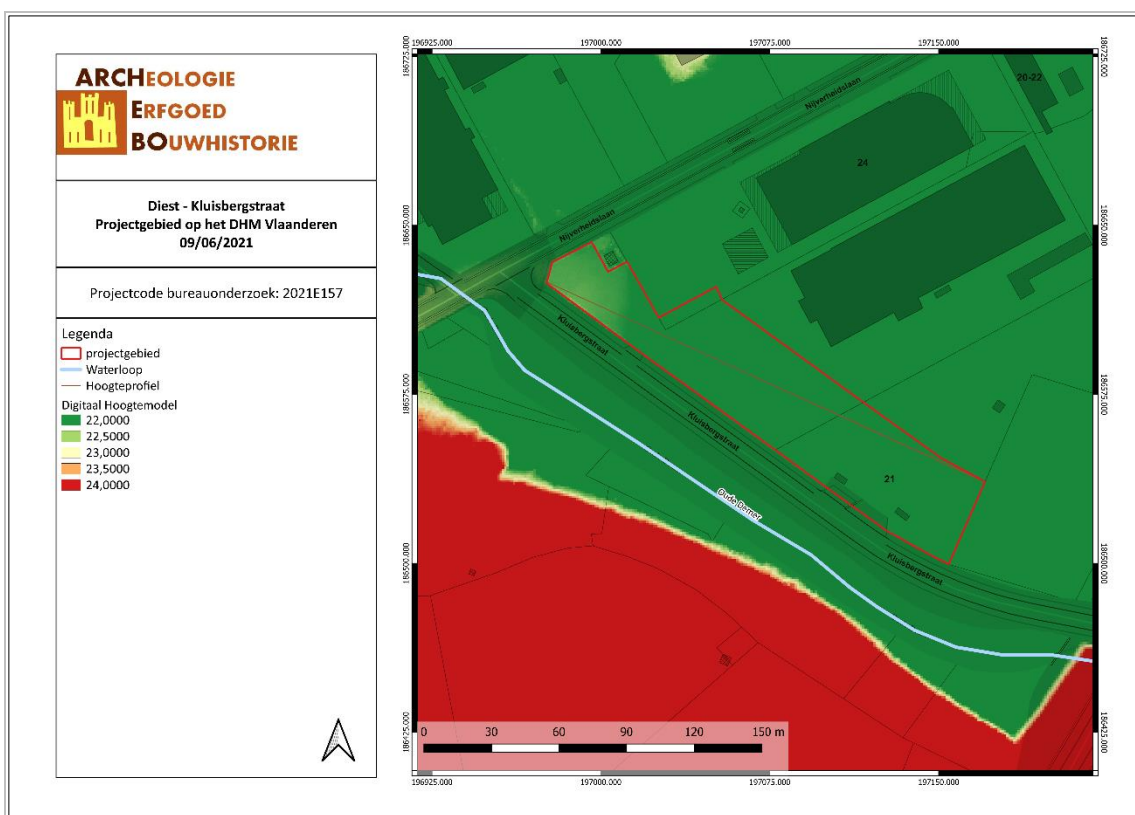

Figuur 10: Hoogteprofiel doorheen het plangebied (© Geopunt, 2021).

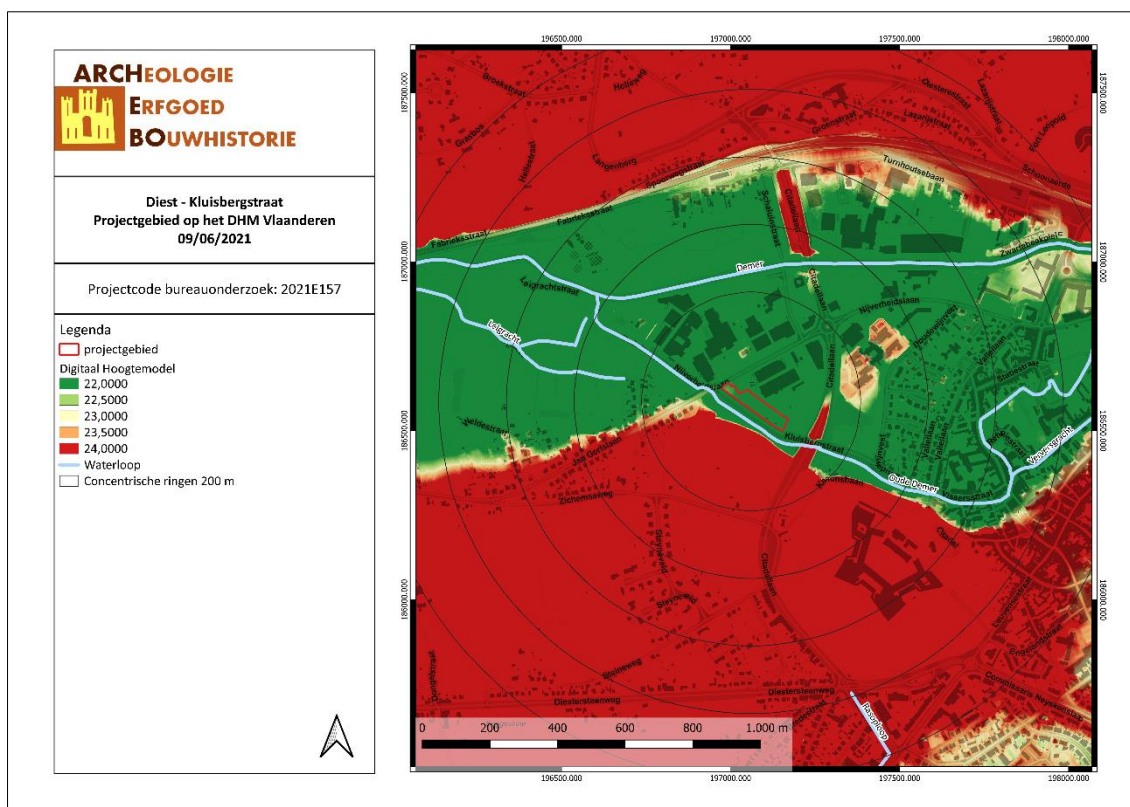
DIKL/21/06/09/6 - Digitale aanmaak

Figuur 11: Topografische kaart met situering van het projectgebied (© Geopunt, 2021).

DIKL/21/06/09/7 - Digitale aanmaak

Figuur 12: Situering van het projectgebied op het Digitaal Hoogtemodel met aanduiding van het hoogteprofiel (© Geopunt, 2021)

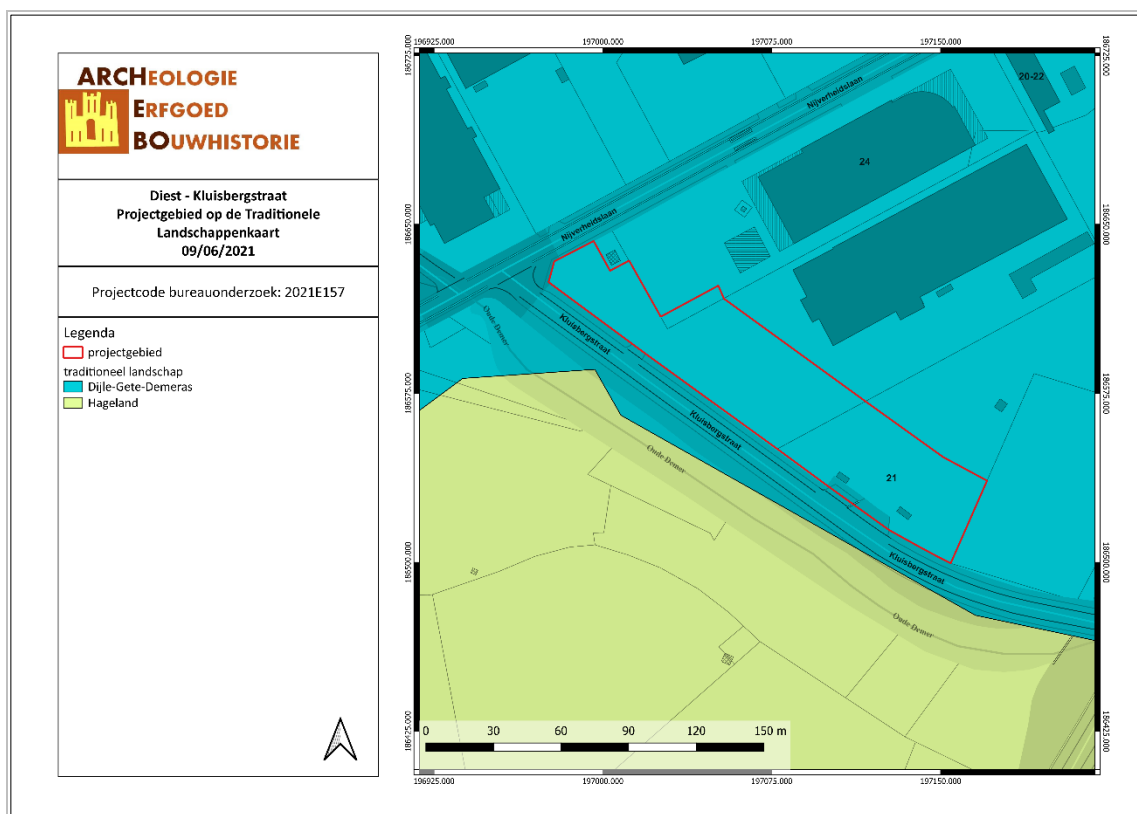
DIKL/21/06/09/8 - Digitale aanmaak

Figuur 13: Projectgebied op het Digitaal Hoogtemodel (© Geopunt, 2021).

3.1.2 Geologie & landschap

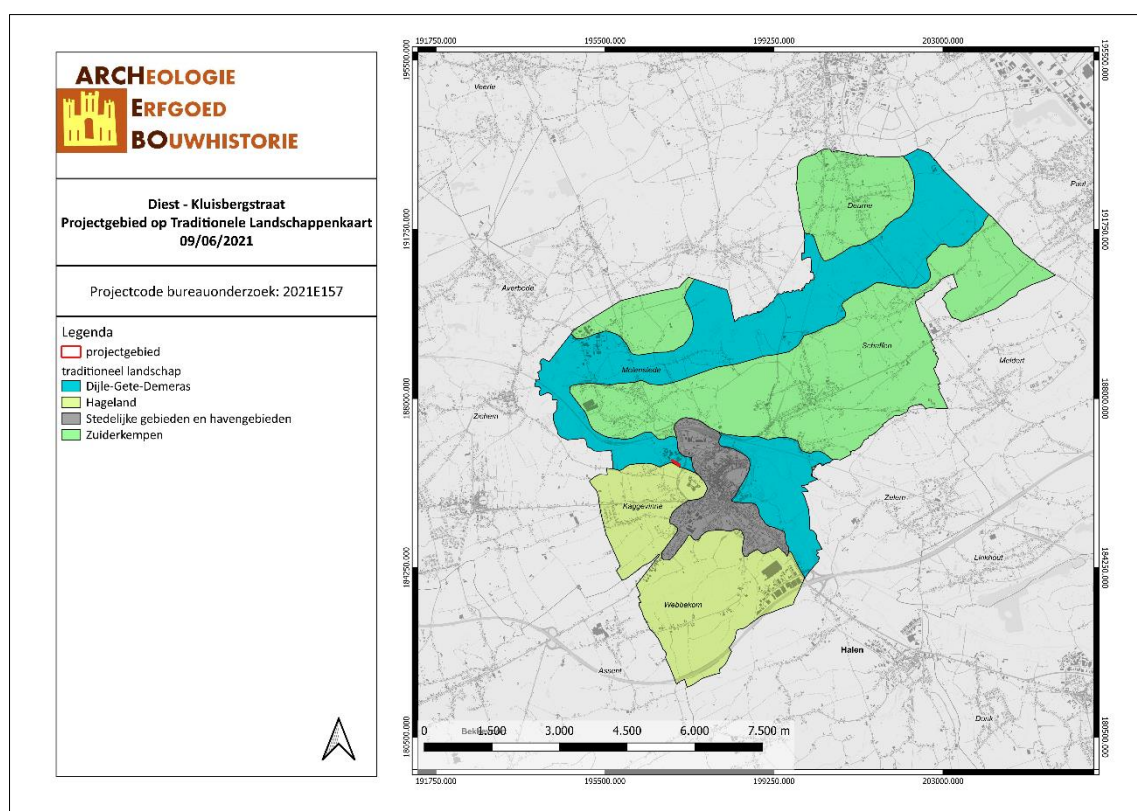
3.1.2.1 Fysisch geografisch

Het projectgebied ligt volgens de Traditionele Landschappenkaart op de rand van het Hageland in de Dijle-Gete-Demeras. De gehele gemeente Diest wordt gekarteerd als Hageland, stedelijke gebieden en havengebieden en Zuiderkempen.

DIKL/21/06/09/9 - Digitale aanmaak

Figuur 14: Detail van de Traditionele Landschappenkaart met aanduiding van het projectgebied (© Geopunt, 2021)

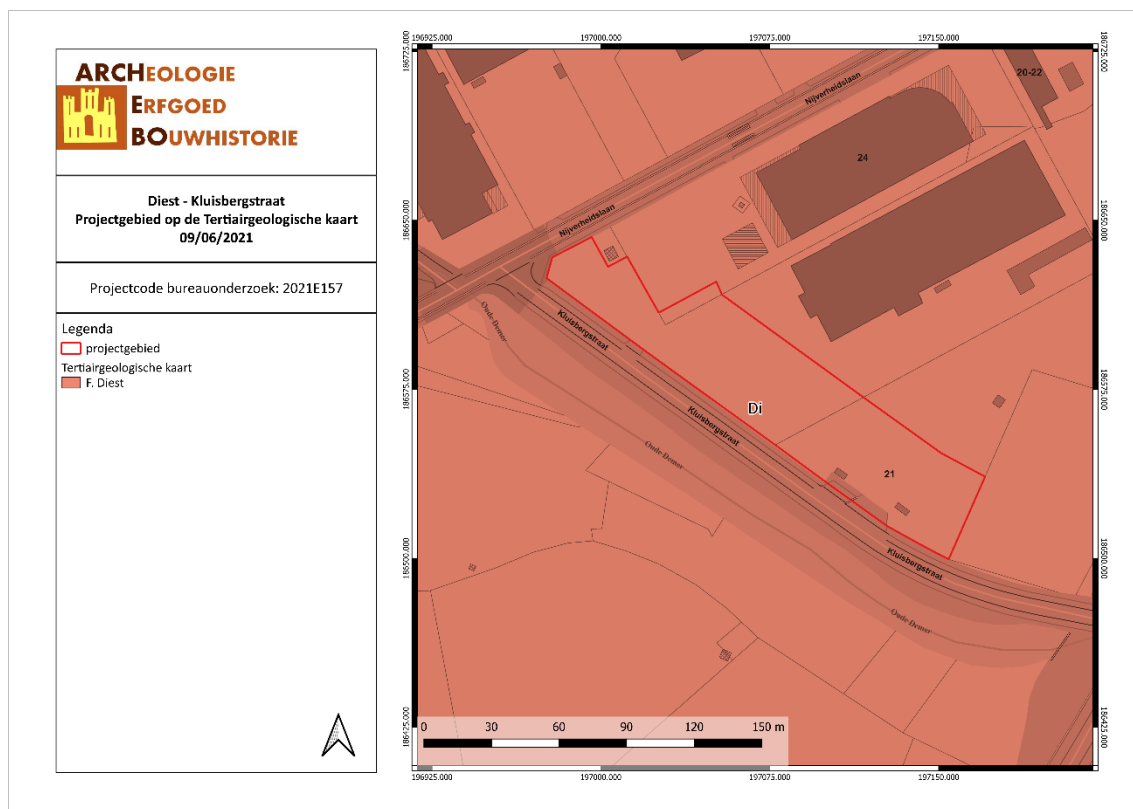

DIKL/21/06/09/10 - Digitale aanmaak

Figuur 15: Diest op de Traditionele Landschappenkaart (© Geopunt, 2021).

3.1.2.2 Paleogeen & neogeen (Tertiair)

Op basis van de Databank Ondergrond Vlaanderen bevindt het projectgebied zich binnen de **Formatie van Diest**. Deze formatie bestaat uit heterogeen glauconiet en mica-rijk groen tot bruin zand met meerdere grindlagen, (ijzer)zandsteenbanken en kleirijke horizonten in een schuine gelaagdheid.¹

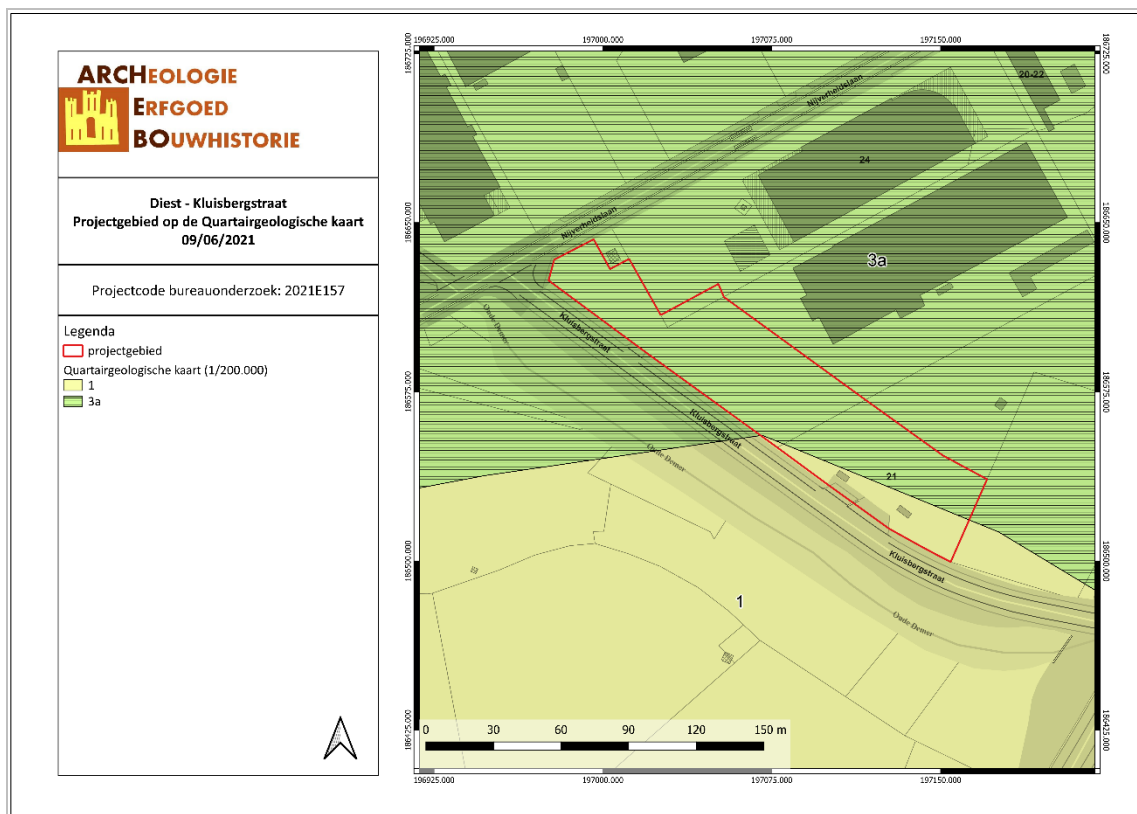
DIKL/21/06/09/11 - Digitale aanmaak

Figuur 16: Situering van het projectgebied op de Tertiairgeologische kaart (© DOV, 2021).

¹ Geopunt.

3.1.2.3 Quartair

Volgens de quartairgeologische kaart (1/200.000) bevindt het projectgebied zich grotendeels binnen type 3a en deels binnen type 1. Type 3a bestaat uit Holocene en/of Tardiglaciale fluviale afzettingen (a) bovenop de Pleistocene sequentie (3). Type 1 bestaat daarentegen uit eolische afzettingen van het Weichseliaan (Laat-Pleistoceen), mogelijk Vroeg-Holocene en/of hellingsafzettingen van het Quartair. De eolische afzettingen bestaan uit zand tot zandleem in het noordelijke en centrale gedeelte van Vlaanderen en uit silt in het zuidelijke gedeelte van Vlaanderen.

DIKL/21/06/09/12 - Digitale aanmaak

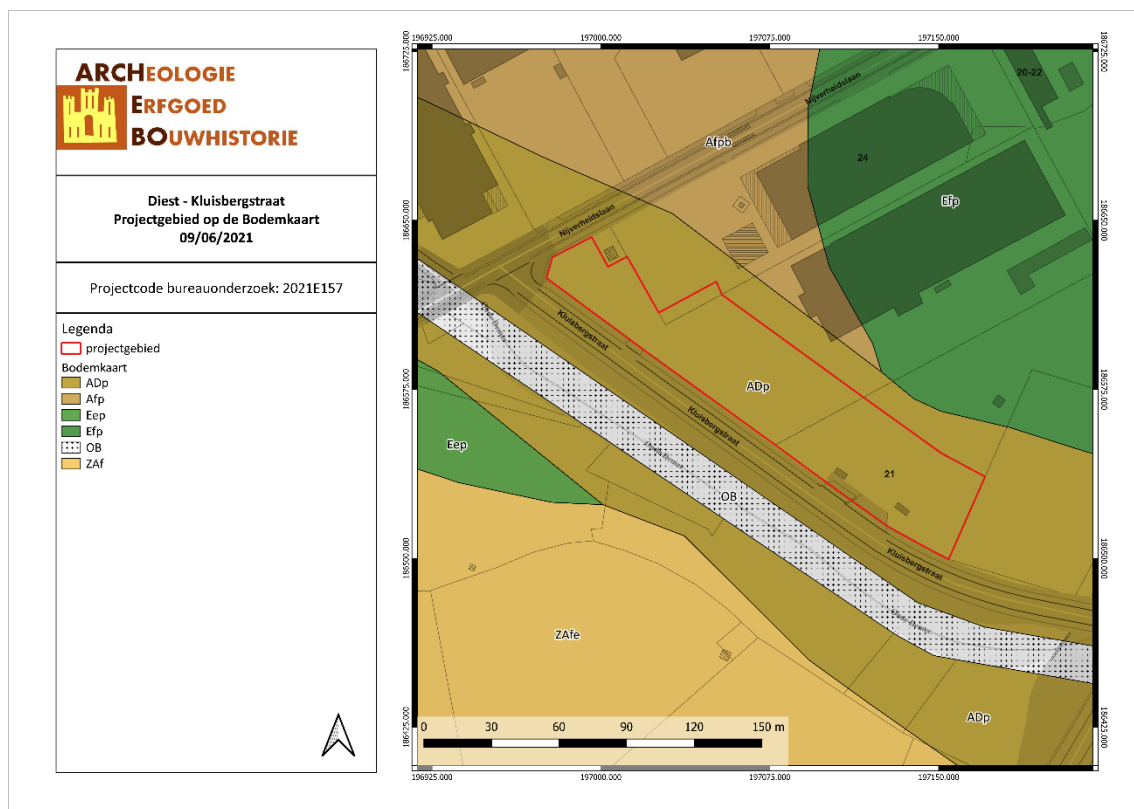
Figuur 17: Situering van het projectgebied op de Quartairgeologische kaart 1/200.000 (© DOV, 2021)

3.1.2.4 Bodem, bodemkundig booronderzoek, erosie & bodemgebruik

Volgens de bodemkaart van Vlaanderen wordt het projectgebied omschreven als **ADp**, zwak en matig gleyige gronden op leem zonder profielontwikkeling. De bouwlaag vertoont een bruinigrijke kleur die geleidelijk overgaat in niet gedifferentieerd colluviaal materiaal die baksteenrestjes en houtskoolfragmenten bevat. Het colluvium rust op een afgeknotte textuur B of op een Tertiair substraat. Roestverschijnselen beginnen vanaf 50 cm. Ze komen voor in lage en brede depressies, op de lage rand van hellingen en als oeverwallen in alluviale valleien. Mits drainage zijn ze geschikt voor veeleisende teelten. Ze blijken het meest geschikt voor blijvend weiland.² Het materiaal is mogelijk colluviaal afgezet, maar hier zeker ook alluviaal. Hierdoor kunnen er zandige koppen of stabiele fases aanwezig zijn in de bodemopbouw. Op dergelijke plaatsen kan steentijd verwacht worden.

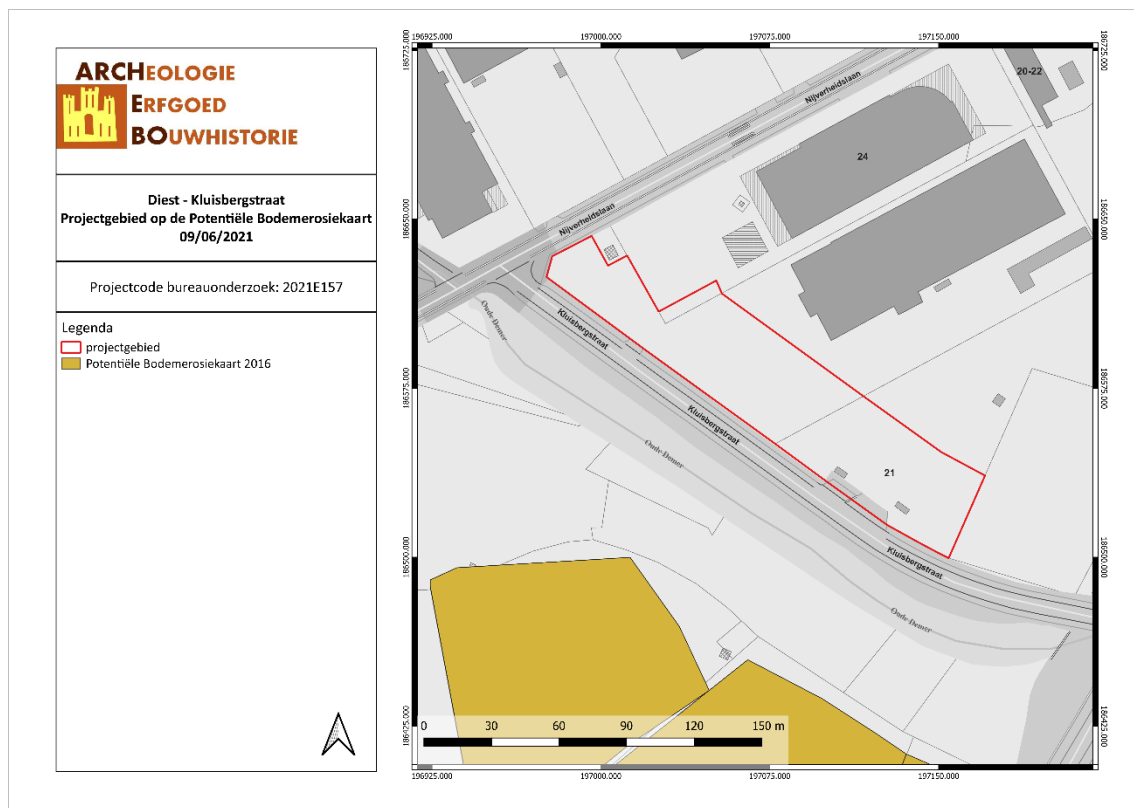
Het terrein staat niet gekarteerd op de Potentiële Bodemerosiekaart. Op de Bodemgebruikskaart wordt het terrein gekarteerd als 'industrie en handelsinfrastructuur' en 'andere bebouwing'.

² Geopunt.

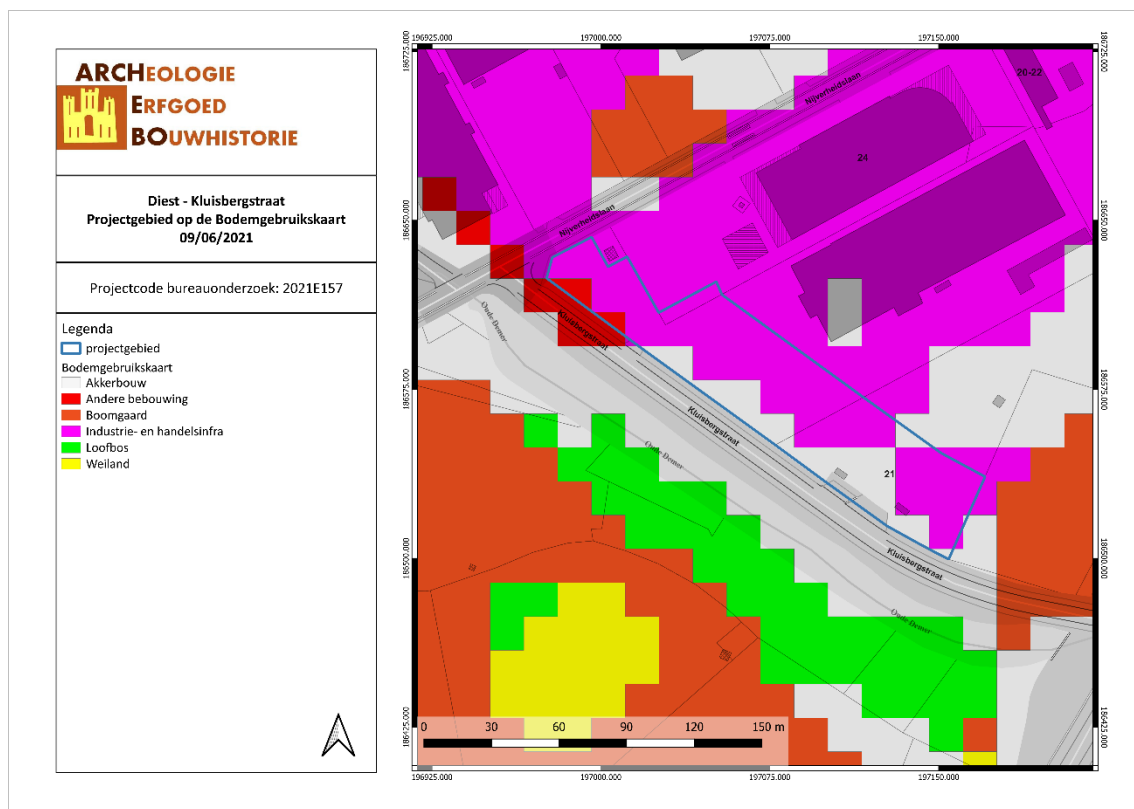
DIKL/21/06/09/13 - Digitale aanmaak

Figuur 18: Situering van het projectgebied op de bodemkaart Vlaanderen (© DOV, 2021)

DIKL/21/06/09/14 - Digitale aanmaak

Figuur 19: Situering van het projectgebied op de potentiële bodemerosiekaart (© Geopunt, 2021)

DIKL/21/06/09/15 - Digitale aanmaak

Figuur 20: Bodemgebruik in de omgeving van het plangebied volgens de bodemgebruikskaart (© Geopunt, 2021)

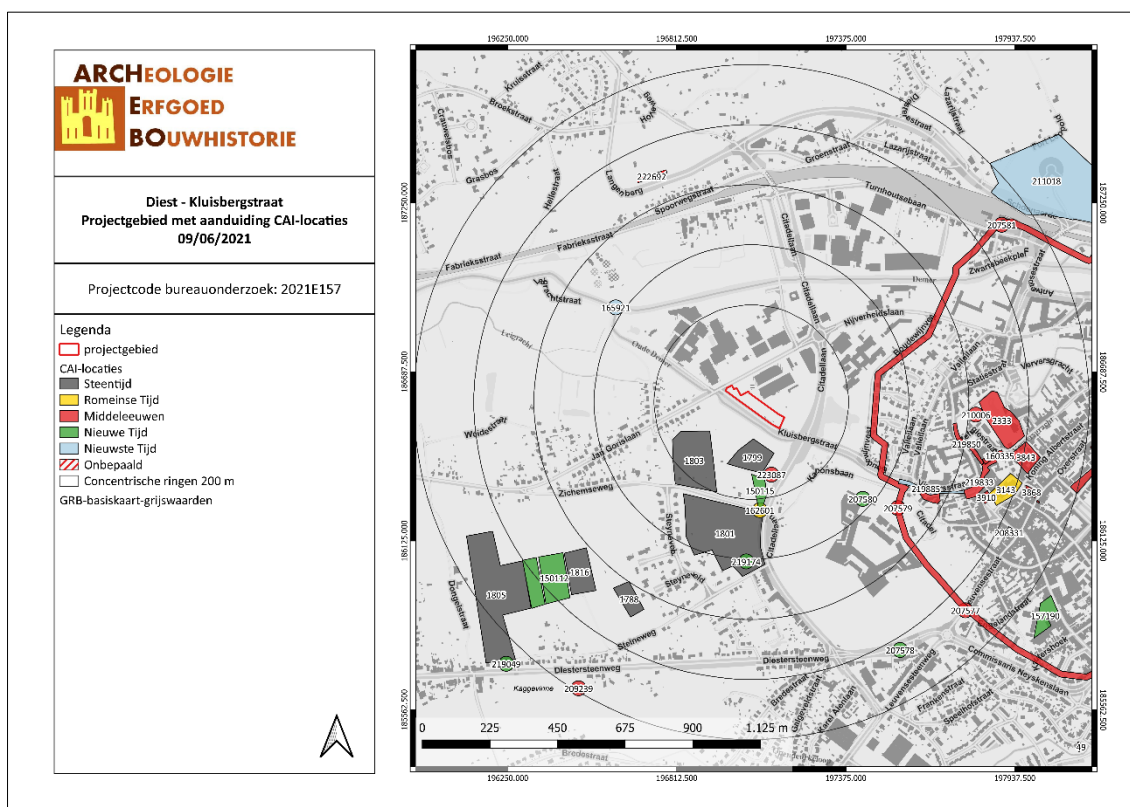
3.2 ARCHEOLOGISCHE EN ERFGOEDKUNDIGE DATA

3.2.1 Centrale Archeologische Inventaris (CAI)

Binnen het plangebied zelf zijn er geen archeologische waarden bekend. In de onmiddellijke omgeving van het projectgebied is dit wel het geval. Binnen een straal van 200 meter rond het projectgebied bevinden zich wel enkele belangrijke archeologische indicatoren voor het onderzoeksgebied. Vooral CAI-locaties 1799 en 1803 zijn hier van belang. Het betreft enerzijds een concentratie van lithisch materiaal uit het mesolithicum (1799) en anderzijds een niet nader bepaalde afslag in vuursteen (1803). Vondstlocaties 150115 & 223087 zijn ietwat minder interessant; het betreft een 17de-eeuwse oord (150115) en een kwart-groot van Maria van Bourgondië (223087).

Binnen een straal van 200 tot 400 meter rond het projectgebied werd eveneens lithisch materiaal aangetroffen (1801). Ook enkele Romeinse munten en een haarnaald werden binnen deze zone aangetroffen (162601). Beide locaties vormen belangrijke archeologische indicators voor het projectgebied.

Verder weg van het projectgebied bevinden zich nog tal van CAI-locaties. Deze situeren zich in de Steentijd (1788, 1805 & 1816), Nieuwe (150112, 207850 & 219174) en Nieuwste Tijd (165921) en zijn op de steentijdlocaties na, minder interessant voor het projectgebied. Ook de CAI-locaties die zich binnen het historisch centrum van de stad Diest bevinden hebben weinig tot geen betrekking op het onderzoeksgebied.

DIKL/21/06/09/16 - Digitale aanmaak

Figuur 21: Projectgebied weergegeven op GRB-basiskaart met aanduiding van CAI-locaties (@ CAI, 2021).

3.2.1 Bekrachtigde archeologienota's, nota's en eindverslagen

Voor een verkavelingsaanvraag in de Turnhoutsebaan 24 te Diest werd een archeologienota opgemaakt (6719). Deze archeologienota bestaat uit een bureauonderzoek en de resultaten van een landschappelijk bodemonderzoek door middel van boringen. Het plangebied bevindt zich net ten

westen van de historische stadskern van Diest. Meteen ten zuiden stroomt de Demer. Bijgevolg bevindt het plangebied zich op alluviale gronden of afzettingen. Aan de hand van het aanwezige historische kaartmateriaal kan aangetoond worden dat het plangebied tot in de 18de en 19de eeuw onbebouwd is gebleven. Het landschappelijk bodemonderzoek toonde aan dat het projectgebied een zeer laagsteentijdpotentieel heeft. Verder archeologisch onderzoek naar steentijdsites wordt bijgevolg niet geadviseerd. Het terrein lijkt plaatselijk opgehoogd. De verstoringsomvang van de bestaande gebouwen op het archeologisch niveau kon aan de hand van deze studie niet aangetoond worden. Er is geen weet van eventuele onderkeldering. Bijgevolg kon de aan- of afwezigheid van eventuele jongere grondsporen (metaaltijden-Romeinse periode-middeleeuwen-Nieuwe Tijd) door geen van uitgevoerde vooronderzoeken vastgesteld worden. Archeologisch vervolgonderzoek naar jongere perioden in de vorm van proefsleuven leek aangewezen.³ Tijdens dit onderzoek (14884) werden over het hele onderzoeksgebied sporen aangetroffen die hoofdzakelijk in de metaaltijden en late middeleeuwen gedateerd worden. Er werden enkele sporencusters herkend die mogelijk deel uitmaken van een plattegrond. De grote hoeveelheid sporen wijst op menselijke activiteit en mogelijk bewoning binnen het plangebied. Een archeologische opgraving werd geadviseerd.⁴

Naar aanleiding van de heraanleg van de Turnhoutsebaan en de aanleg van bufferbekkens met infiltratiezones werd een archeologienota opgemaakt (2671). Op basis van het bureauonderzoek kan niet aangetoond worden of een archeologische site aanwezig is of niet. De verzamelde gegevens geven een laag potentieel naar archeologie toe voor de periode vanaf de 18de eeuw. Er kan echter niet uitgesloten worden dat oudere periodes aanwezig zijn. De landschappelijke ligging, bodemkundige situatie en omliggende vondsten zorgen ervoor dat het potentieel als hoog kan worden ingeschat. Enkel ter hoogte van de toekomstige bufferbekkens zal een verstoring gebeuren die eventueel aanwezige archeologische sporen zal raken. Uit het bureauonderzoek bleek dat deze zones vermoedelijk onverstoorde zijn en hier kunnen dan ook archeologische sporen verwacht worden. Voor deze zones kan bijkomend onderzoek overwogen worden. Voor de zuidelijke zone gaat het om een oppervlakte van ca. 700 m². Gezien de beperkte oppervlakte en de daardoor beperkte kenniswinst wordt geen bijkomend onderzoek opgelegd. Voor de noordelijke zone gaat het om een zone van ca. 5300 m² (het bufferbekken zelf zal ca. 3000 m² zijn) waarvoor bijkomend onderzoek zeker interessant kan zijn. Onderzoek op dergelijke oppervlakte kan reeds voldoende kenniswinst opleveren en gezien er in de nabije omgeving nog veel onbebouwde terreinen zijn (naar het oosten toe) kunnen de verkregen gegevens in de toekomst aangevuld worden. Voor deze zone wordt dan ook een bijkomend onderzoek opgelegd.⁵

Naar aanleiding van een omgevingsvergunningaanvraag werd een archeologienota opgesteld voor een terrein in de Demervallei-Vinkenberg (7573). De bureaustudie heeft uitgewezen dat de terreinen een interessant archeologisch potentieel hadden vanaf de steentijd. Om de archeologische waarde van de terreinen beter te kunnen beoordelen, werd in eerste instantie een landschappelijk bodemonderzoek uitgevoerd in de vorm van boringen. De resultaten van het landschappelijk bodemonderzoek heeft aangetoond dat er, verspreid over het plangebied, archeologisch relevante lagen aanwezig kunnen zijn. De bureaustudie heeft eveneens aangetoond dat binnen het plangebied zich mogelijke sporen en vondsten kunnen voorkomen die terug gaan op het kamp van Diest uit 1831. Verder archeologisch onderzoek dringt zich bijgevolg op.⁶

³ Margot Vander Cruyssen en Piotr Pawelczak, 'Archeologienota Diest, Turnhoutsebaan' Archeologienota – Programma van Maatregelen, BAAC Vlaanderen Rapport nr. 771

⁴ Sarah Linten en Margot Vander Cruyssen, 'Nota Diest, Turnhoutsebaan 24 Fase 2', Nota – Programma van Maatregelen, BAAC Vlaanderen Rapport 1441, 2020.

⁵ Annika Devroe, Jan Claesen, Giel Verbeelen en Ben Van Genechten, 'Archeologienota – Verslag van Resultaten Diest – Turnhoutsebaan', Archeologienota – Programma van Maatregelen, 2017.

⁶ Christine Swaelens, Charlotte Desmet en Mike Creutz, 'Archeologienota Sigmaproject Demervallei, Vinkenberg: Verslag van resultaten', Archeologienota – Programma van Maatregelen, BAAC Vlaanderen Rapport nr. 739.

Naar aanleiding van de bouw van een tandartsenpraktijk, bijhorende wegenis en parking, werd een archeologienota opgemaakt (10218) en een landschappelijk bodemonderzoek (5981) uitgevoerd ter hoogte van de Nijverheidslaan 11 te Diest. Op basis van dit laatste onderzoek bleek de bodemopbouw in het plangebied te bestaan uit matig fijne, tot matig grove beddingafzettingen, waarschijnlijk uit het Pleistoceen. Landschappelijk gezien ligt het in een laaggelegen en natte zone. Tijdens het landschappelijk bodemonderzoek zijn geen aanwijzingen gevonden voor (resten van) landschappelijke eenheden binnen het plangebied die voor gebruik in de steentijd aantrekkelijk zouden zijn geweest. Tevens kan uit het veldonderzoek worden geconcludeerd dat de bodem in het plangebied zwaar verstoord is als gevolg van bouw- en sloopactiviteiten. Op grond daarvan is de kans vrijwel afwezig dat eventueel aanwezige archeologische resten ongeschonden aanwezig zullen zijn. Bovenstaande leidt tot de conclusie dat vervolgonderzoek niet noodzakelijk is.⁷

In december 2018 werd een archeologienota opgesteld naar de archeologische waarde van de locatie Zichemseweg te Kaggevinne (10007). De archeologienota bestaat uit een bureauonderzoek en is uitgevoerd naar aanleiding van de voorgenomen erosiebestrijdingsplannen. Op basis van het bureauonderzoek kunnen eventuele resten vanaf het Laat-Paleolithicum verwacht worden binnen het plangebied. Hierdoor werd een landschappelijk bodemonderzoek in het gebied van de geplande ingrepen. Op basis van dit onderzoek bleek dat het terrein geen relevante archeologische niveaus kende.⁸

Naar aanleiding van de sloop en bouw van vier nieuwe gebouwen ter hoogte van de Kleine Schaluinweg in Diest, werd een archeologienota (5981) en nota opgesteld (15999). Tijdens het uitgevoerde proefsleuvenonderzoek werden in totaal 17 sporen in 2 archeologische niveaus waargenomen. Het eerste niveau bestaat uit een oude cultuurlaag waarbinnen zich één raster van greppels aftekent. De exacte functie van deze structuur blijft voorlopig onduidelijk. Mogelijk dient er gedacht te worden aan een irrigatiesysteem voor hooiland en/of het gebruik van het terrein als bleekweide. Aan de hand van archeologische vondsten kan de oude cultuurlaag in de vroeg post-middeleeuwse periode gesitueerd worden. Net onder de oude cultuurlaag bevindt zich het tweede archeologisch relevante niveau, waarin zich naast enkele greppels ook enkele kuilen en paalkuilen aftekenen. Uit geen enkel van deze sporen kon enig dateerbaar materiaal gerecupereerd worden.⁹

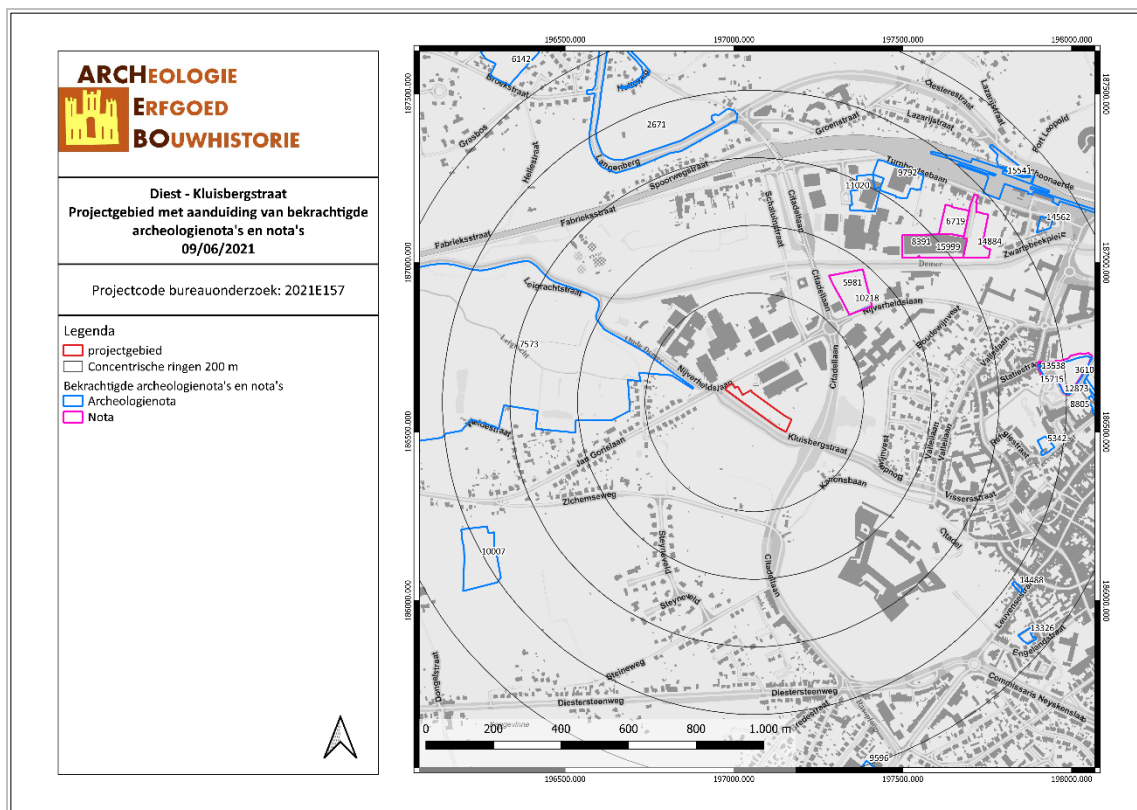
Naar aanleiding van een nieuwbouw aan de Turnhoutsebaan te Diest werd door ABO nv een bureaustudie uitgevoerd (11020). Historische kaarten tonen aan dat het terrein onbebouwd gebleven is vanaf de tweede helft van de 18de eeuw en grotendeels in gebruik was als grasland, landbouwgrond of braakliggend terrein tot de bouw van de textielfabrieken in het eerste decennium van de 20ste eeuw. De gebouwen werden gesloopt in 1993. De Centrale Archeologische Inventaris toont verschillende vondsten binnen een straal van 1.000m maar met een concentratie om en rond het stadscentrum van Diest, vanaf ca. 600m afstand. Zoals de Ferrariskaart reeds aangaf, leunde het projectgebied aan een onvruchtbare, moerassige alluviale vallei van de Demer en Zwarte Beek. De archeologische verwachting is hierbij zeer laag. De bouw van de textielbedrijven zorgden voor een historische grondvervuiling. De terreinen werden na de sloop in 1993 opgehoogd met grond en inert materiaal. Volgens 20ste eeuwse topografische kaarten lag het projectgebied op 20-21m boven de zeespiegel. Het huidige hoogtemodel toont een variatie in verloop tussen 20,89 en bijna 24 TAW. Een oriënterend bodemonderzoek in 1999 toonde een ophogingslaag aan met niet-natuurlijk voorkomende bodemtypes op een diepte tussen 1,2 en 3,3m onder het huidige maaiveld. Het terrein bleef na het onderzoek onbebouwd en braakliggend.

⁷ T. Van Mierlo, X. Alma en Y. Raczyński-Henk, 'Nota Nijverheidslaan 11, Diest' Nota – Programma van Maatregelen, VEC Nota 518, 2019.

⁸ A. Schoups, J. Wijnen en X. Alma, 'Archeologienota Zichemseweg, Kaggevinne', Archeologienota – Programma van Maatregelen, VEC Nota 510, 2019.

⁹ Jan Claesen, Ben Van Genechten, Kevin Bouckaert en Evelien Audenaert, 'Nota Diest – Zwarte Beek', ARCHEBO-rapport 2020C189, 2020.

De geplande ingrepen in de bodem zijn niet dieper gepland dan de verstoringslaag. Daar het potentieel tot kennisvermeerdering nihil is, wordt er geen verder archeologisch onderzoek geadviseerd en wordt geopperd voor een vrijgave van het terrein.¹⁰

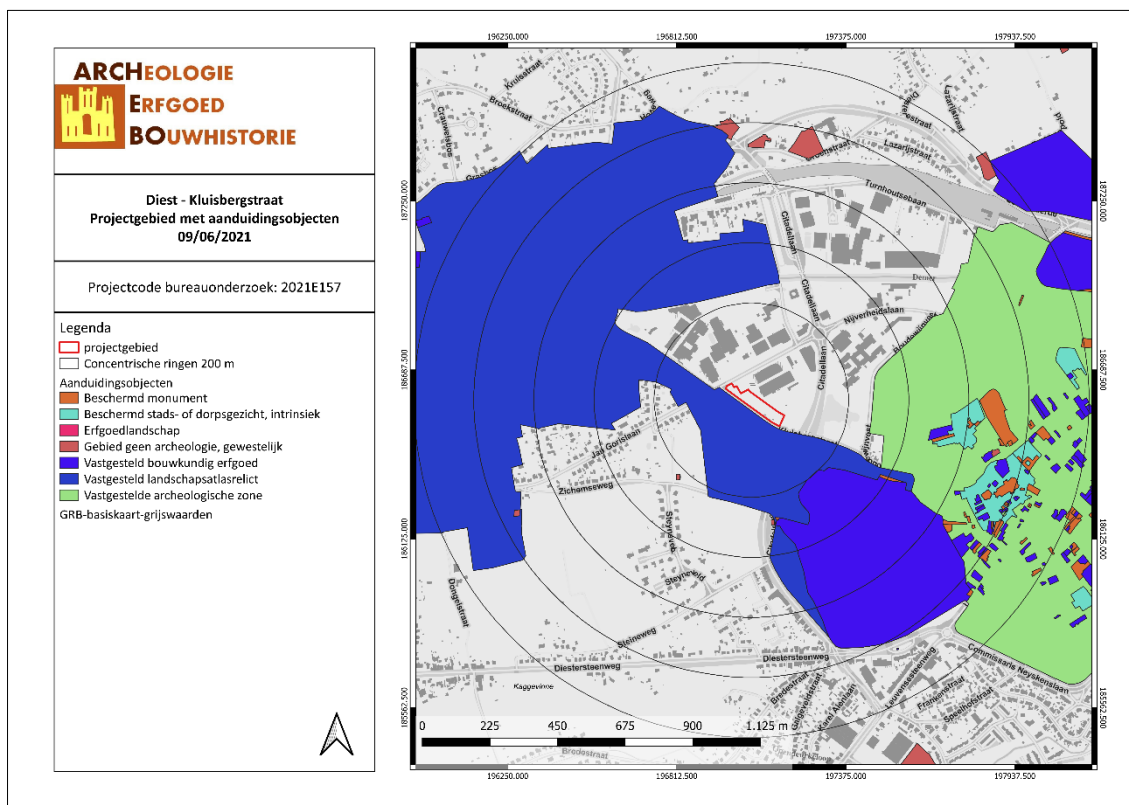
DIKL/21/06/09/17 - Digitale aanmaak

Figuur 22: Kaart met aanduiding van het projectgebied en de bekrachtigde archeologienota's en nota's (© CAI, 2021)

¹⁰ Evelien Dirix, 'Archeologische evaluatie van het bodemarchief aan de Turnhoutsebaan te Diest, Verslag van resultaten' Archeologienota – Programma van Maatregelen, ABO archeologische rapporten 914, 2019.

3.2.2 Inventaris Onroerend Erfgoed (IOE)

De Inventaris van het onroerend erfgoed biedt een overzicht van waardevol erfgoed in Vlaanderen. Zowel bouwkundig, archeologisch, landschappelijk als varend erfgoed zijn opgenomen in deze databank, goed voor meer dan 83.000 erfgoedobjecten in totaal. Op basis van diverse zoekcriteria kan er heel gericht naar de verschillende erfgoedobjecten gezocht worden. Erfgoedobjecten kunnen vastgesteld en/of beschermd zijn. Binnen het projectgebied bevinden zich geen vastgestelde en/of beschermde erfgoedobjecten.

DIKL/21/06/09/18 - Digitale aanmaak

Figuur 23: Kaart met situering van het projectgebied en IOE-relicten op GRB-basiskaart (© IOE, 2021)

3.3 HISTORIEK EN CARTOGRAFISCHE BRONNEN

3.3.1 Onderzoek historische bronnen¹¹

Diest werd voor het eerst vermeld in 900 als Dioste. Andere varianten voor de plaatsnaam zijn Diste, Disthe, Dist, de Disten, Dieste, Dest, Dyeste, Dysta en Dyst. De stad wordt ook Oranjestad genoemd, door haar historische band met het Huis Oranje-Nassau.

Binnen het Karolingische Rijk was Diest een graafschap. Door haar gunstige ligging langs de handelsweg Brugge-Keulen en aan de rivier de Demer kende de stad haar opkomst. In 1229 kreeg ze bijgevolg haar stadsrechten van hertog Hendrik I van Brabant. In 1365 werd de eerste stadsomwalling opgetrokken met acht poorten. De stad zelf had een dertigtal straten.

¹¹ "Maurits Gysseling: Toponymisch Woordenboek (1960) p. 270", geraadpleegd 12 april 2018, <http://bouwstoffen.kantl.be/tw/facsimile/?page=270>; Agentschap Onroerend Erfgoed, "Diest", Inventaris Onroerend Erfgoed, 2018, <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/120463>; "Diest", Wikipedia, geraadpleegd 12 april 2018, <https://nl.wikipedia.org/w/index.php?title=Diest&oldid=50792530>.

Door de aanwezigheid van de landbouwmarkt en de graan- en veemarkten, die druk bezocht werden, en voornamelijk door de lakennijverheid en lakenhandel kenden de inwoners van Diest in de loop van de 14de en 15de eeuw een grote welvaart.

In de 15de eeuw behoorde Diest toe aan Maria van Loon-Heinsberg, een nakomeling van de graven van Loon. In 1440 trouwde zij met Jan IV van Nassau, waardoor Diest opgenomen werd binnen het graafschap Nassau-Dillenburg. In 1499 kwam de stad door een ruil in het bezit van Engelbrecht II, graaf van Nassau. René van Chalon, een opvolger van Engelbrecht II, droeg eveneens de titel Prins van Oranje, waardoor Diest in het bezit kwam van het Huis Oranje-Nassau. Door de ligging van Diest nabij de Demer, op de grens tussen het hertogdom Brabant en het prinsbisdom Luik en door haar connectie met OranjeNassau, was de stad vaak het slachtoffer van belegeringen, plunderingen en verwoesting. In 1572 werd Diest tijdens de tweede invasie van Willem van Oranje door hem ingenomen, maar binnen datzelfde jaar kwam de stad weer in handen van Don Frederik. In 1635 werd de stad door zowel de Republiek der Verenigde Nederlanden als Frankrijk bezet, met als doel de Zuidelijke Nederlanden onderling te verdeling. Dit mislukte echter. Tussen 1701 en 1705 werd Diest bezet door Franse, Staatse en Spaanse troepen. Tussen 1713 en 1790 bevond Diest zich onder het bewind van Oostenrijk. De stad herstelde zich en er werd weer volop handel gedreven. De Habsburgse monarchie werd echter niet graag gezien, waardoor velen Frankrijk in 1792 als bevrijder zagen. Door hun harde repressie van het katholicisme, het invoeren van de conscriptie en door het afschaffen van het Ancien Regime, brak in 1798 de Boerenkrijg uit. Gedurende vier dagen bezette een boerenleger de stad, die omsingeld werd door Franse troepen. Een groot deel van het boerenleger wist te ontsnappen, de stad zelf werd voor de zoveelste keer geplunderd. In 1795 werden de Zuidelijke Nederlanden, waartoe Diest behoorde, aangehecht aan Frankrijk.

Tussen 1815 en 1830 volgde de Nederlandse periode en in 1835 werd een citadel met omwalling met gracht, twaalf fronten en het Leopoldfort opgetrokken, ter bescherming tegen Holland. Het tracé van deze omwalling is nog herkenbaar in de huidige ringlanen en zichtbaar bij de bewaarde 'Halve Maan'. Deze omwalling en versterkingen waren reeds verouderd bij het uitbreken van WO I. Tijdens WO II werd een groot deel van de resterende wallen en versterkingen verder afgebroken. De Citadel werd tijdens de Tweede Wereldoorlog in gebruik genomen door de opleidingsschool van het NSKK (Nationalsozialistische Kraftfahrkorps, een paramilitaire vervoersorganisatie van de Nazipartij). De Citadel werd tussen 1953 en 2011 gebruikt door het Eerste Bataljon Parachutisten van het Belgische Leger. In 1971 werd de gemeente Webbekom opgenomen binnen de gemeente Diest. Op 1 januari 1977 fuseerde Diest met Deurne, Kaggevinne, Molenstede en Schaffen, waardoor de huidige gemeente ontstond.

3.3.2 Historische situatie aan de hand van cartografische bronnen

Een belangrijke bron van informatie wordt geleverd door het historisch kaartmateriaal. Dit om na te gaan of er bebouwing is geweest op het terrein in historische tijden, of dat het landgebruik van het perceel is gewijzigd doorheen de tijd. Hierbij moet wel rekening gehouden worden met het feit dat de eerste bruikbare kaarten pas vanaf de 16de eeuw of later voorhanden zijn.

Bovendien is de afwezigheid van bebouwing op kaarten geen garantie dat er geen bebouwing is geweest. In de beginperiode van de cartografie werden voornamelijk grotere nederzettingen en belangrijkere bouwwerken zoals kerken, kloosters en kastelen weergegeven en was er weinig of geen aandacht voor de burgerlijke architectuur. Pas vanaf de 19de eeuw verschijnen de eerste gedetailleerde kaarten. Mogelijk eerder aanwezige middeleeuwse structuren waren misschien reeds verdwenen.

Vooreerst worden enkele pre-19de -eeuwse cartografische bronnen behandeld zoals de Villaretkaart en de Ferrariskaart. De Villaretkaart is de eerste topografische kaart van een groot deel van de Zuidelijke Nederlanden. Ze werd gemaakt tussen 1745 en 1748 in opdracht van Lodewijk XV van Frankrijk en werd

genoemd naar een van de makers, Jean Villaret (1703-1784). De Ferrariskaarten zijn een verzameling van 275 uiterst gedetailleerde topografische kaarten van de Oostenrijkse Nederlanden. Ze zijn opgemaakt tussen 1771 en 1778 onder leiding van veldmaarschalk Joseph de Ferraris. Het is de eerste systematische kartering van het Belgische grondgebied, hoewel soms lokale verschuivingen mogelijk zijn.¹²

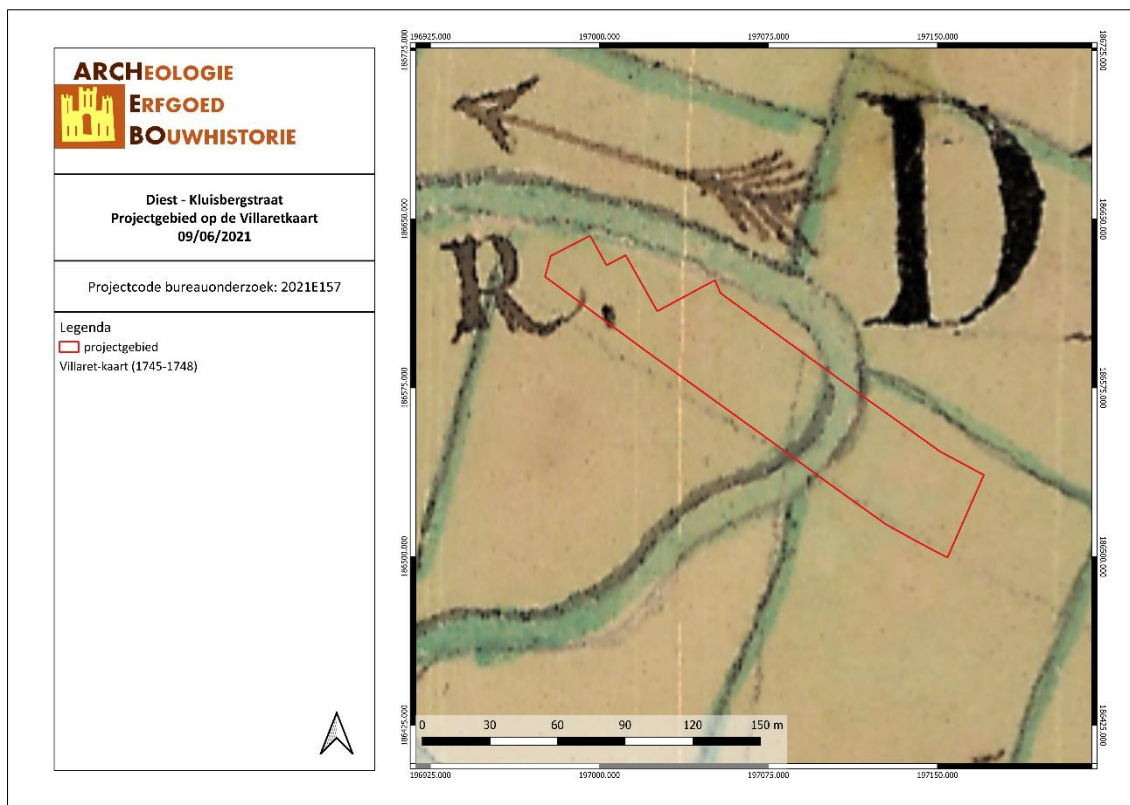
Vervolgens worden vier cartografische bronnen uit de 19de eeuw vergeleken. De Atlassen der Buurtwegen werden opgemaakt in uitvoering de wet van 10 april 1841. De atlas maakt een onderscheid in buurtwegen en voetwegen (sentiers). Per toenmalige gemeente werd een atlas opgemaakt, met uitzondering van een aantal stadskernen.¹³ De kaarten Vandermaelen of Vandermaelenkaarten zijn een verzameling van historische kaarten van België, gemaakt door Philippe Vandermaelen (1795-1869). Deze kaarten geven een gedetailleerd beeld van heel België en worden beschouwd als de opvolger van de Ferrariskaarten uit de periode 1771-1778. Met de Popp-kaarten wordt de verzameling van kadasterkaarten bedoeld die in de 19de eeuw uitgegeven werd door de Brugse drukker-uitgever Philippe Chrétien Popp (1805-1879). Een vierde bron is de topografische kaart van 1873. Tot slot worden er topografische kaarten en luchtfoto's uit de 20ste en 21ste eeuw vergeleken.

Op zowel de Villaret- als de Ferrariskaart wordt het projectgebied weergegeven als weiland. Op eerstgenoemde kaart lijkt de Oude Demer door het projectgebied te meanderen. Op de Ferrariskaart lijkt de loop van de rivier rechtgetrokken te zijn.

De situatie weergegeven op de Ferrariskaart verandert nauwelijks doorheen de 19de eeuw. Ook gedurende het grootste deel van de 20ste eeuw blijft het terrein in gebruik als weiland. De huidige Kluisbergstraat wordt pas aangelegd tussen 1980 – 2000. Het is ook in deze periode dat het terrein verhard raakt en deels in gebruik wordt genomen als recyclage park.

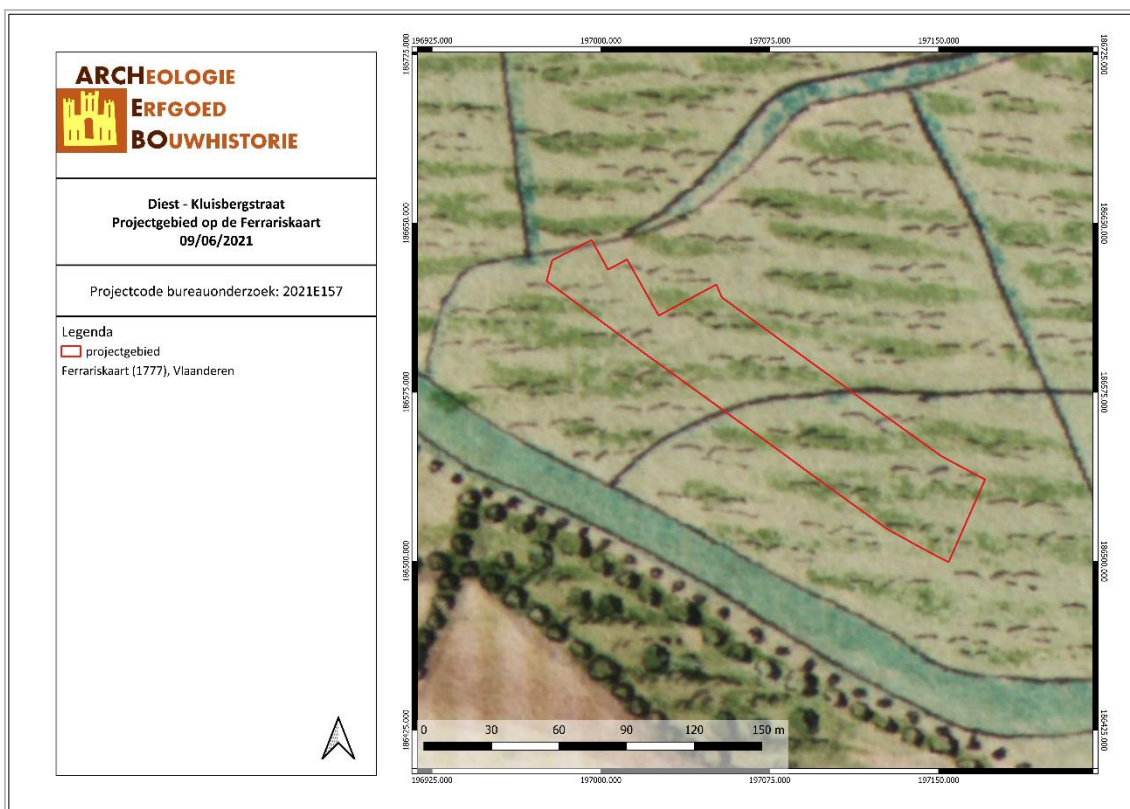
¹² 'Villaretkaart', in *Wikipedia*, 6 februari 2020, <https://nl.wikipedia.org/w/index.php?title=Villaretkaart&oldid=55613913>; 'Ferrariskaarten', in *Wikipedia*, 26 december 2019, <https://nl.wikipedia.org/w/index.php?title=Ferrariskaarten&oldid=55318413>.

¹³ Geopunt Vlaanderen, "Atlas der Buurtwegen", geraadpleegd 2 januari 2018, <http://www.geopunt.be/catalogus/datasetfolder/8264f16f-45d2-4eae-bc77-f003c7830b20>.

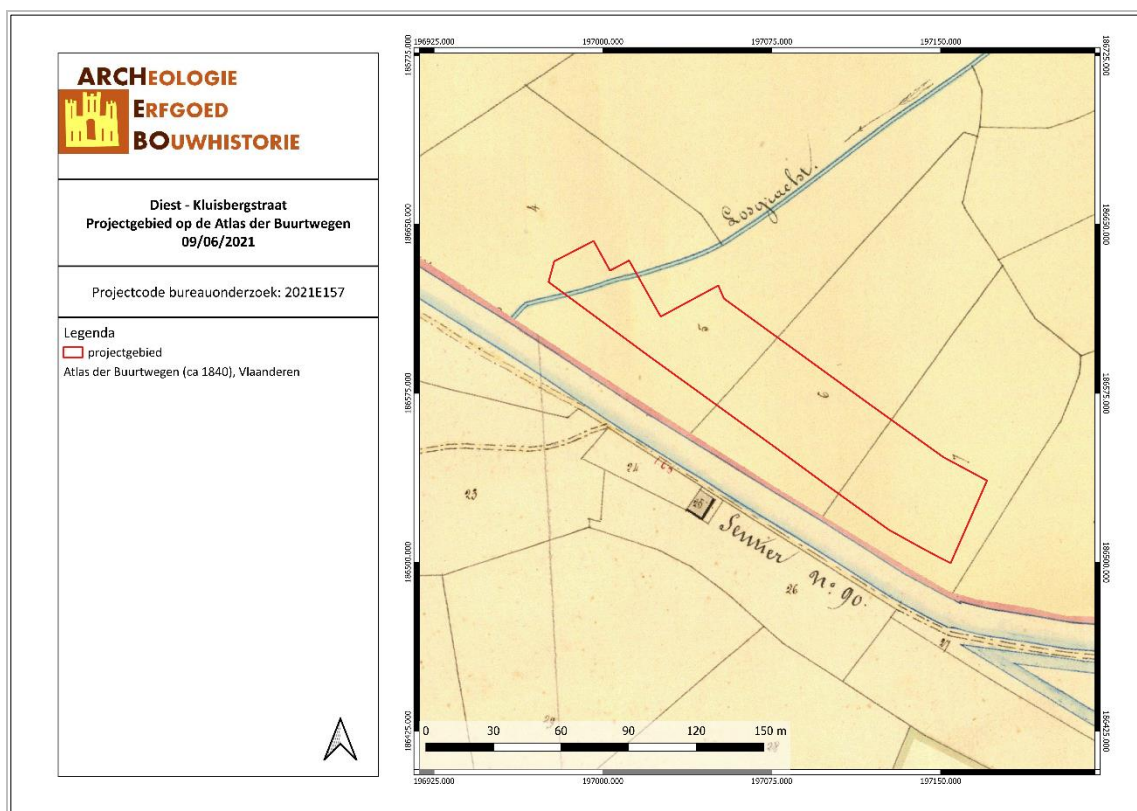
DIKL/21/06/09/19 - Digitale aanmaak

Figuur 24: Projectgebied weergegeven op de Villaretkaart (© Geopunt, 2021).

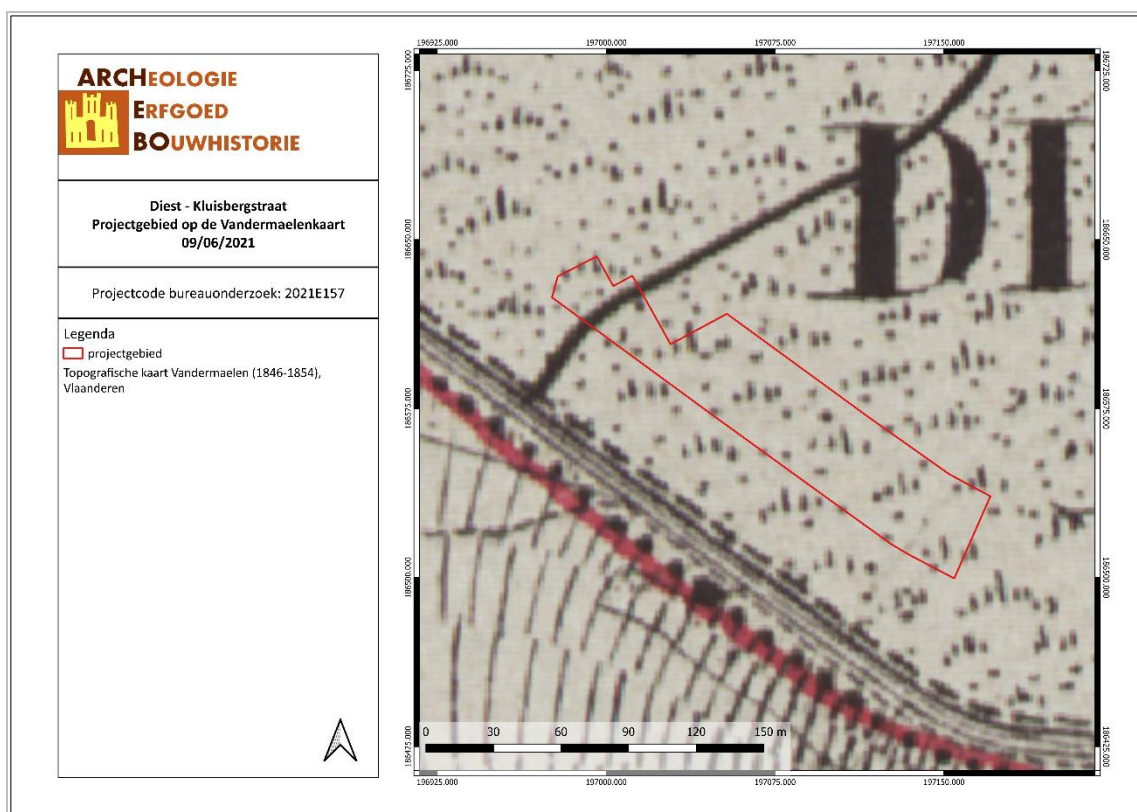
DIKL/21/06/09/20 - Digitale aanmaak

Figuur 25: Detail uit de Ferrariskaart met aanduiding van het projectgebied (© Geopunt, 2021).

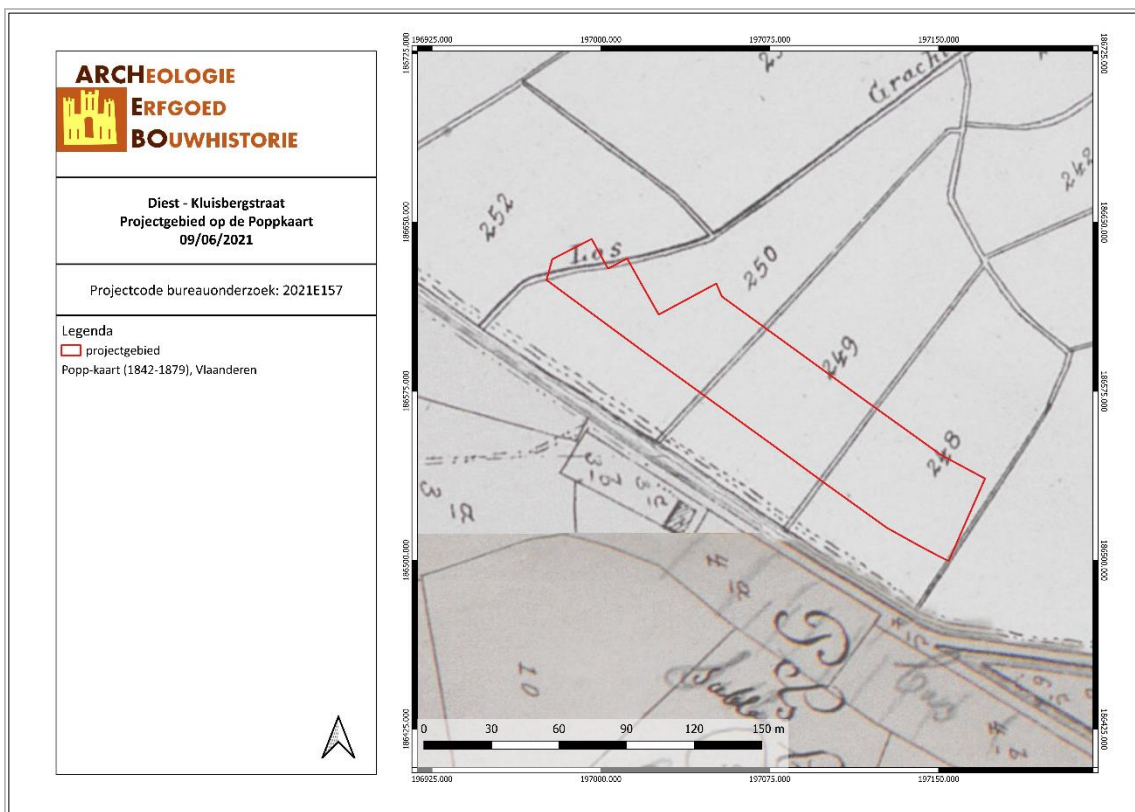
DIKL/21/06/09/21 - Digitale aanmaak

Figuur 26: Situering van het projectgebied op de Atlas der Buurtwegen (© Geopunt, 2021)

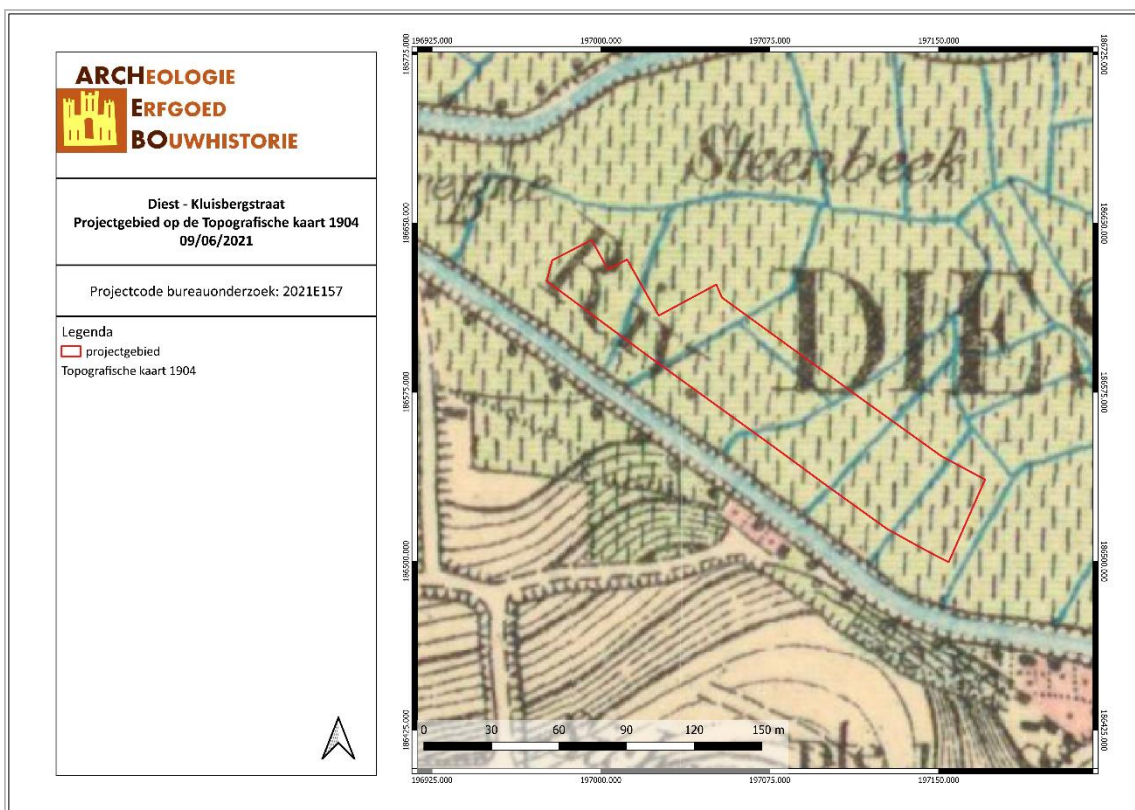
DIKL/21/06/09/22 - Digitale aanmaak

Figuur 27: Situering van het projectgebied op de kaart van Vandermaelen (© Geopunt, 2021)

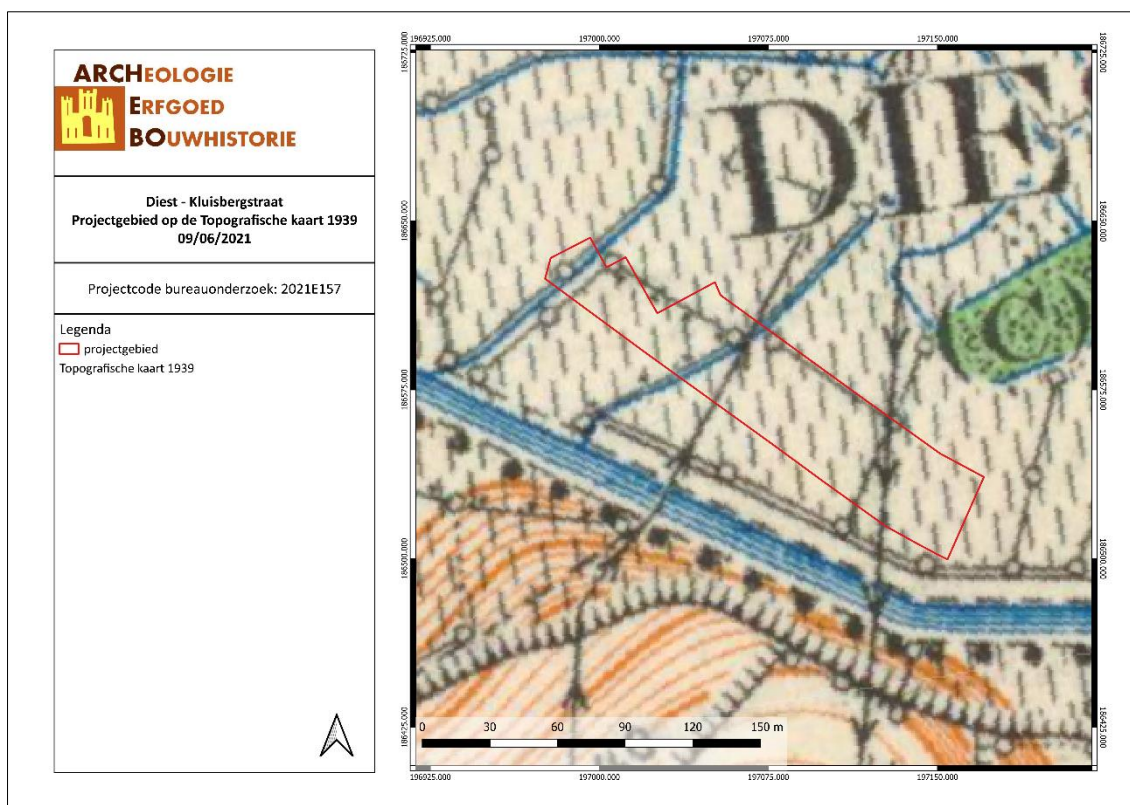
DIKL/21/06/09/23 - Digitale aanmaak

Figuur 28: Situering van het projectgebied op de Poppkaart (© Geopunt, 2021)

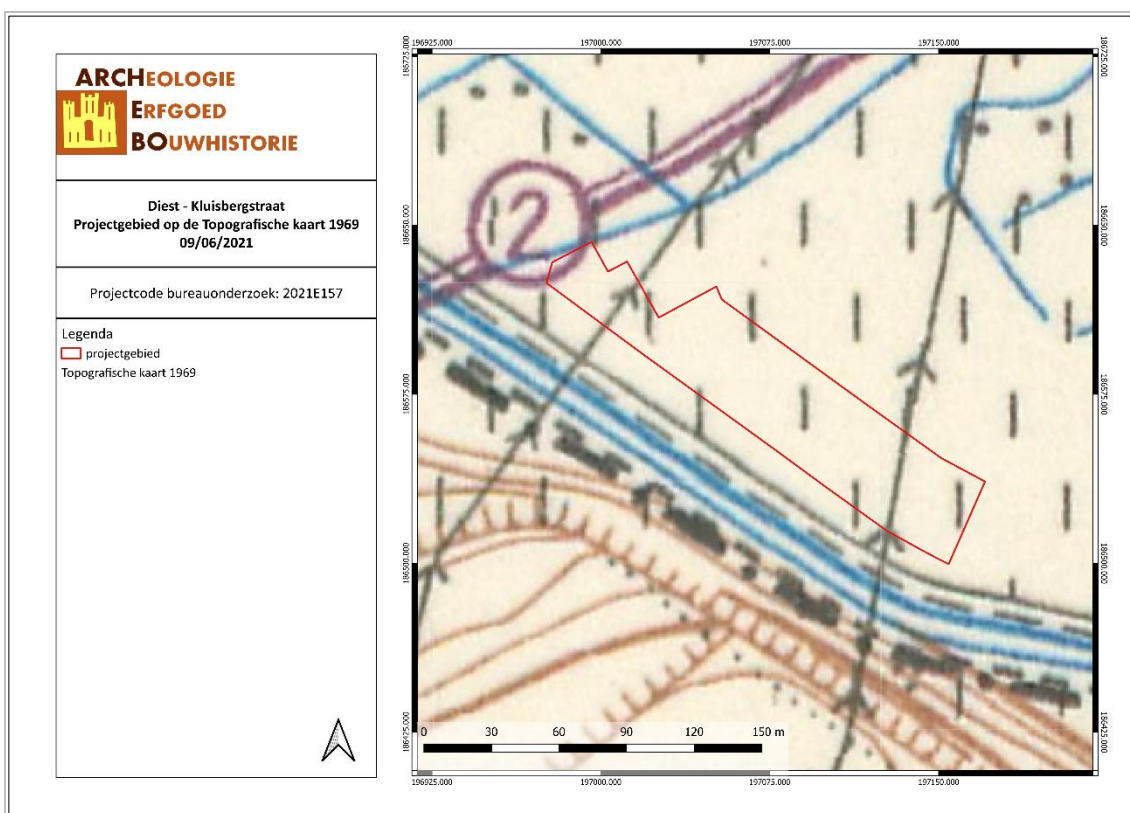
DIKL/21/06/09/24 - Digitale aanmaak

Figuur 29: Situering van het projectgebied op de Topografische kaart van 1904 (© Cartesius, 2021)

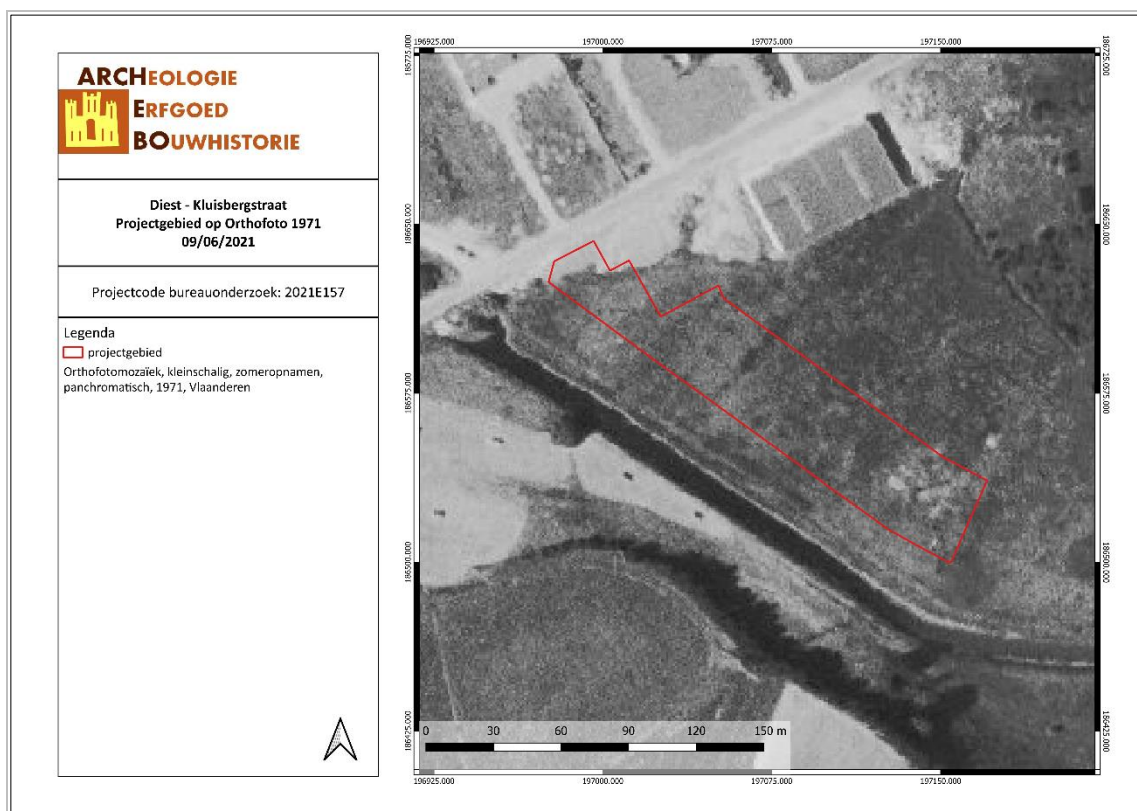
DIKL/21/06/09/25 - Digitale aanmaak

Figuur 30: Situering van het projectgebied op de Topografische kaart van 1939 (© Cartesius, 2021).

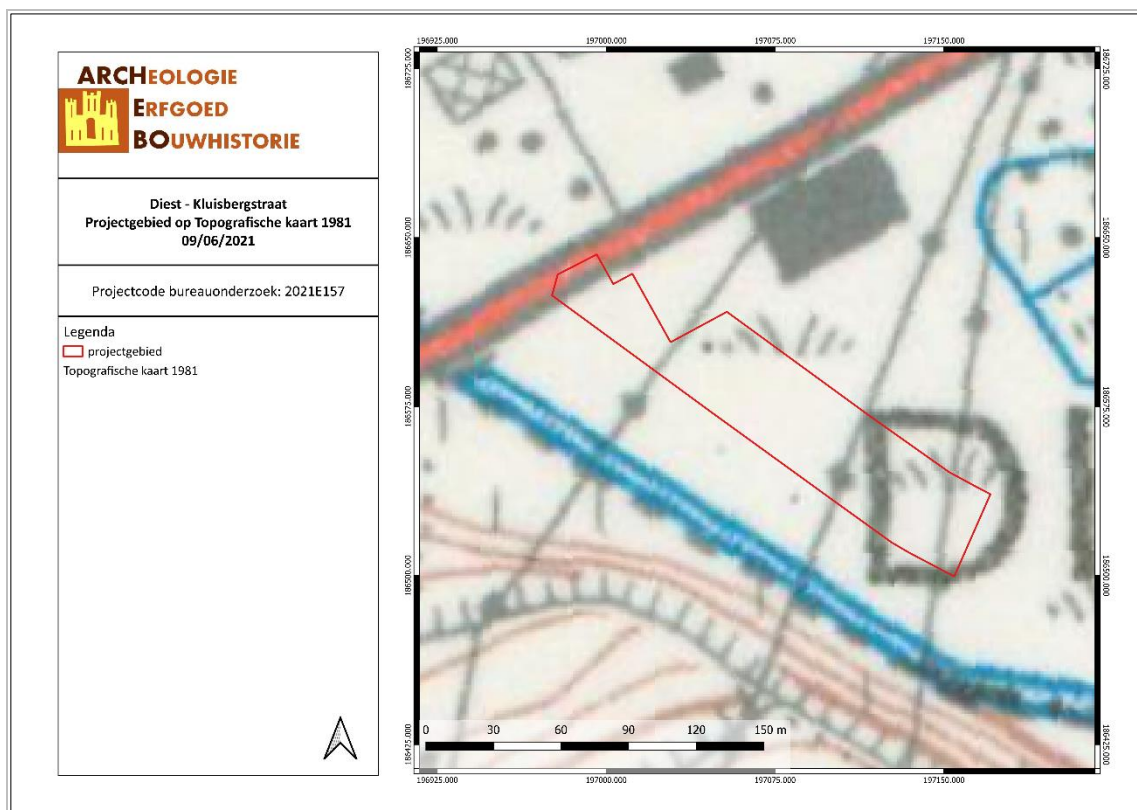
DIKL/21/06/09/26 - Digitale aanmaak

Figuur 31: Situering van het projectgebied op de Topografische kaart van 1969 (© Cartesius, 2021)

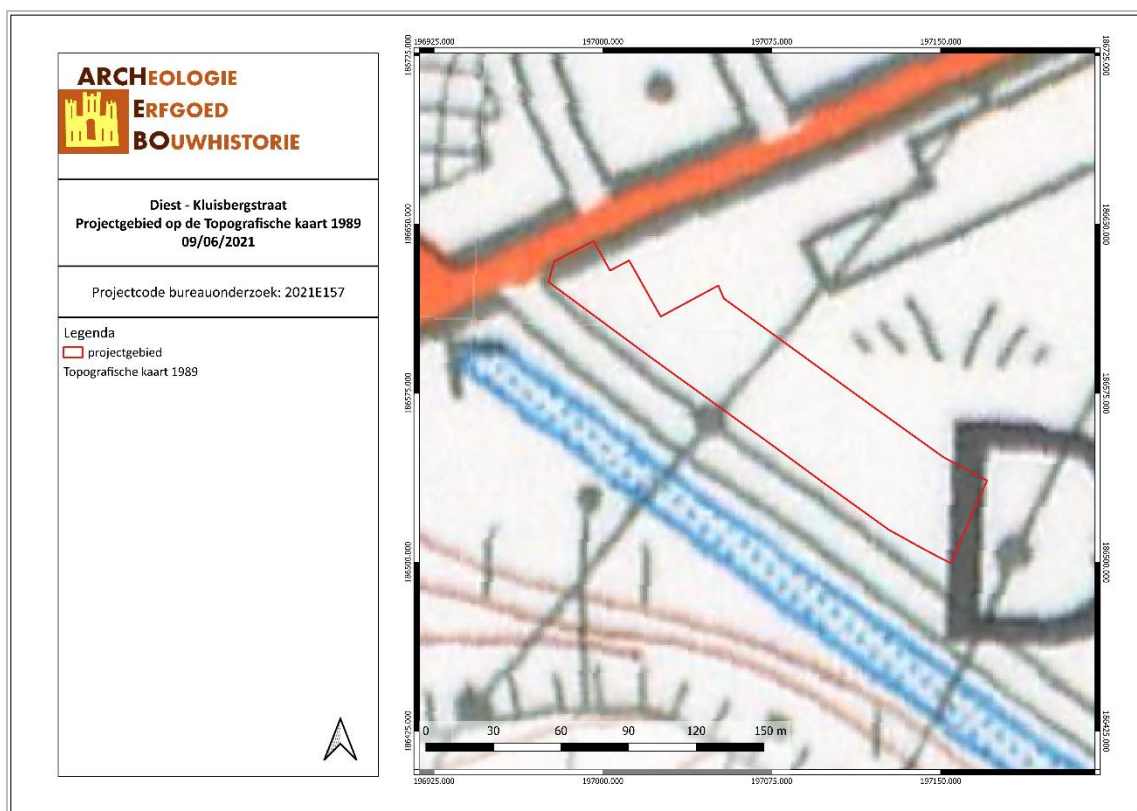
DIKL/21/06/09/27 - Digitale aanmaak

Figuur 32: Situering van het projectgebied op de Orthofoto van 1971 (© Geopunt, 2021).

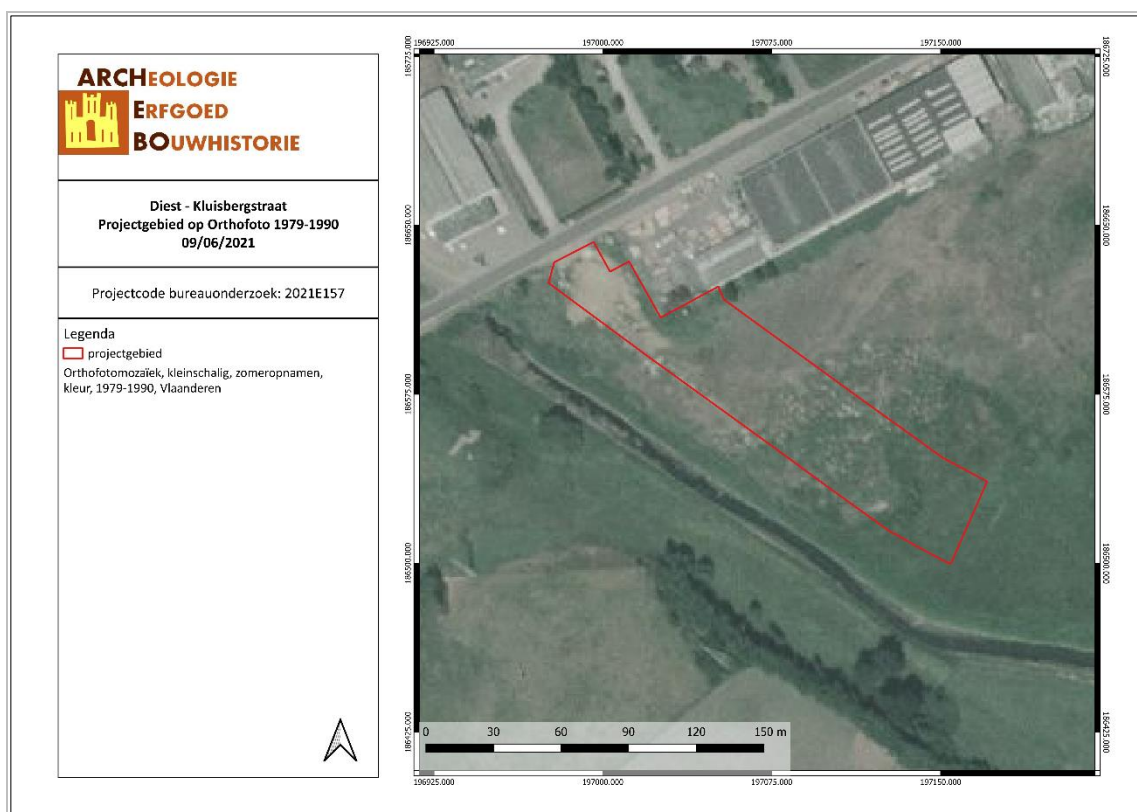
DIKL/21/06/09/28 - Digitale aanmaak

Figuur 33: Situering van het projectgebied op de Topografische kaart van 1981 (© Cartesius, 2021).

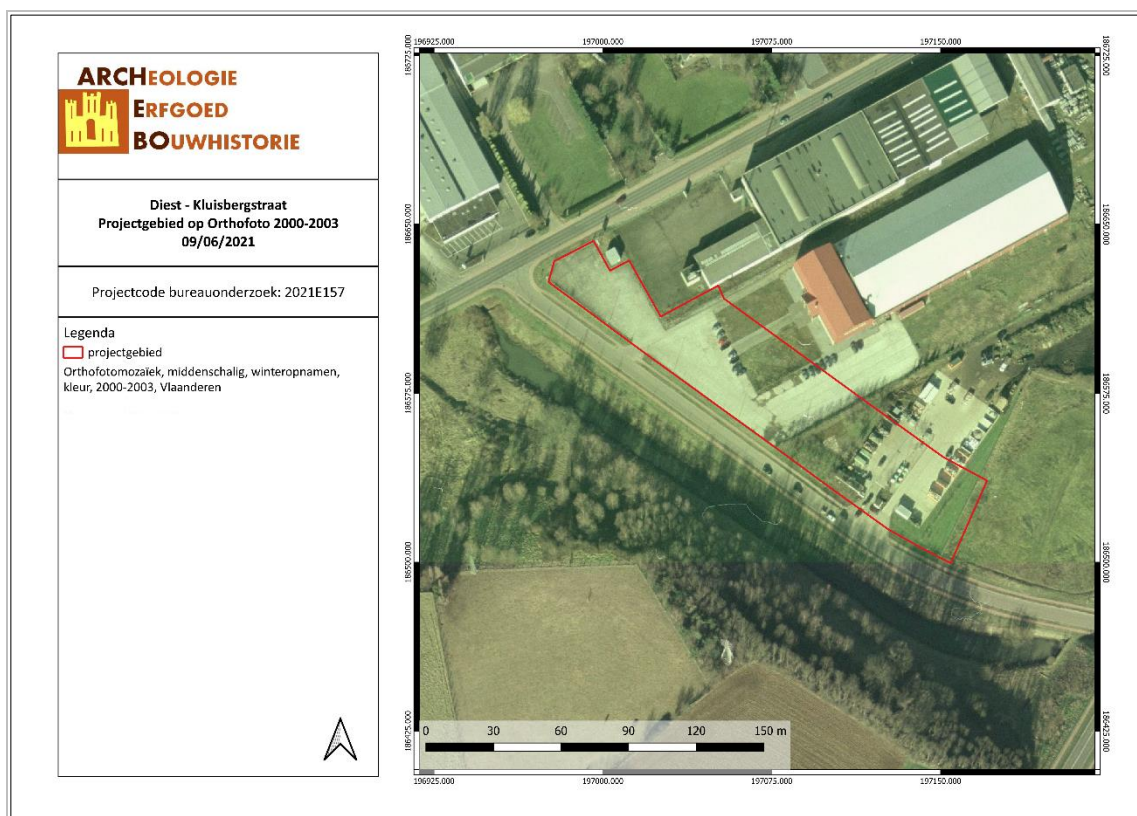
DIKL/21/06/09/29 - Digitale aanmaak

Figuur 34: Situering van het projectgebied op de Topografische kaart van 1989 (© Cartesius, 2021).

DIKL/21/06/09/30 - Digitale aanmaak

Figuur 35: Situering van het projectgebied op de Orthofoto van 1979-1990 (© Geopunt, 2021).

DIKL/21/06/09/31 - Digitale aanmaak

Figuur 36: Situering van het projectgebied op de Orthofoto van 2000-2003 (© Geopunt, 2021)

3.4 ARCHEOLOGISCHE VERWACHTING

Op basis van bovenstaande gegevens kan er een verwachting opgesteld worden naar mogelijke archeologische waarden binnen het projectgebied.

Volgens de bodemkaart van Vlaanderen wordt het projectgebied omschreven als **ADp**, zwak en matig gleyige gronden op leem zonder profielontwikkeling. De bouwlaag vertoont een bruingrijze kleur die geleidelijk overgaat in niet gedifferentieerd colluviaal materiaal die baksteenrestjes en houtskoofragmenten bevat. Het colluvium rust op een afgeknotte textuur B of op een Tertiair substraat. Roestverschijnselen beginnen vanaf 50 cm. Ze komen voor in lage en brede depressies, op de lage rand van hellingen en als oeverwallen in alluviale valleien. Hier zijn deze wellicht alluviaal. Mits drainage zijn ze geschikt voor veeleisende teelten. Ze blijken het meest geschikt voor blijvend weiland.

Het projectgebied ligt net ten noorden van de Oude Demer in de Demervallei. Volgens het Digitaal Hoogtemodel ligt het terrein tussen ongeveer 20.9 en 22.2 meter boven de zeespiegel

Aan de hand van de historische informatie en het kaartmateriaal kon worden achterhaald dat er binnen het projectgebied vanaf de 18de eeuw nooit bebouwing was. Historisch gezien kunnen we voor het projectgebied spreken van een lage densiteit aan bebouwing. Aan het einde van de 20ste eeuw raakte het terrein wel grotendeels verhard, wat de ondergrond (plaatselijk) verstoord kan hebben. Tevens is het oostelijke deel van het projectgebied aan het einde van de 20ste en het begin van de 21ste eeuw in gebruik geweest als recyclagepark. Ook dit kan verstoringen van de bodem teweeg gebracht hebben.

Binnen het plangebied zelf zijn geen archeologische waarden bekend. Dit is wel het geval in de onmiddellijke nabijheid van het terrein. Binnen een straal van 200 m zijn meerdere steentijdlocaties bekend. Ook binnen een straal van 200 – 400 m zijn enkele belangrijke archeologische indicatoren aanwezig uit de steentijd en Romeinse periode.

Op basis van de historische bronnen en kaarten kan geen uitsluitel gemaakt worden in de te verwachten structuren. Het archeologisch potentieel van het terrein moet verder gestaafd worden a.d.h.v. verder onderzoek.

4 RESULTATEN BUREAUONDERZOEK

In dit hoofdstuk worden de resultaten van het bureauonderzoek samengevat en geanalyseerd. Deze analyse leidt tot een advies voor een eventueel vervolgonderzoek of voor een vrijgave van het terrein. Dit advies dient bekrachtigd te worden door het Agentschap Onroerend Erfgoed.

4.1 ALGEMEEN

Naar aanleiding van een omgevingsvergunning heeft ARCHEBO bvba een archeologienota opgemaakt voor een projectgebied aan de Kluisbergstraat te Diest. Binnen het projectgebied zal de opdrachtgever de bestaande parkeergelegenheid heraanleggen. Het projectgebied is ca. 7490 m² groot.

4.2 BEANTWOORDING ONDERZOEKSVRAGEN

Het doel van dit bureauonderzoek was een archeologische evaluatie van het terrein. Hierbij kunnen volgende onderzoeksvragen beantwoord worden:

1. *Wat zijn de gekende archeologische en historische gegevens?*

Binnen het plangebied zelf zijn geen archeologische waarden bekend. Dit is wel het geval in de onmiddellijke nabijheid van het terrein. Binnen een straal van 200 m zijn meerdere steentijdlocaties bekend. Ook binnen een straal van 200 – 400 m zijn enkele belangrijke archeologische indicatoren aanwezig uit de steentijd en Romeinse periode.

2. *Welke info valt er te vinden over de voormalige constructies op het terrein?*

Vanaf de 18de eeuw tot op heden is het terrein nooit bebouwd geweest. Wel is het terrein ergens tussen 1980 en 2000 verhard geweest met betonplaten. Voor zover bekend zijn deze betonplaten niet gefundeerd.

3. *Welke archeologische structuren kunnen ter hoogte van het projectgebied verwacht worden op basis van een analyse van het historische kaart- en bronnenmateriaal?*

Op basis van de historische bronnen en kaarten kan geen uitsluitel gemaakt worden in de te verwachten structuren.

4. *In welke mate en in welke zones kan er een recente verstoring verwacht worden van archeologisch erfgoed?*

Het verhard van het terrein kan de ondergrond (plaatselijk) verstoord hebben. Tevens is het oostelijke deel van het projectgebied aan het einde van de 20ste en het begin van de 21ste eeuw in gebruik geweest als recyclagepark. Ook dit kan verstoringen van de bodem teweeg gebracht hebben.

4.3 SAMENVATTING / ASSESSMENT BUREAUONDERZOEK

In deze samenvatting wordt een kort overzicht gegeven van de werkwijze van het bureauonderzoek en de belangrijkste conclusies. Bovendien wordt een afweging gemaakt van de noodzaak voor verder vooronderzoek voor de locatie.

4.3.1 Samenvatting voor een gespecialiseerd publiek

Binnen het projectgebied zal de opdrachtgever de bestaande parkeergelegenheid heraanleggen. Op het terrein wordt wegens alsook 203 parkeerplaatsen, 2 mindervalide plaatsen en 2 busplaatsen voorzien. Het projectgebied is ca. 7490 m² groot.

Volgens de bodemkaart van Vlaanderen wordt het projectgebied omschreven als **ADp**, zwak gleyige en matig gleyige gronden op leem zonder profielontwikkeling.

Het projectgebied ligt net ten noorden van de Oude Demer in de Demervallei. Volgens het Digitaal Hoogtemodel ligt het terrein tussen ongeveer 20.9 en 22.2 meter boven de zeespiegel.

Aan de hand van de historische informatie en het kaartmateriaal kon worden achterhaald dat er binnen het projectgebied vanaf de 18de eeuw nooit bebouwing was. Historisch gezien kunnen we voor het projectgebied spreken van een lage densiteit aan bebouwing.

Binnen het plangebied zelf zijn geen archeologische waarden bekend. Dit is wel het geval in de onmiddellijke nabijheid van het terrein. Binnen een straal van 200 m zijn meerdere steentijdlocaties bekend. Ook binnen een straal van 200 – 400 m zijn enkele belangrijke archeologische indicatoren aanwezig uit de steentijd en Romeinse periode.

Het archeologisch potentieel van het terrein moet verder gestaafd worden a.d.h.v. verder onderzoek.

4.3.2 Samenvatting voor een niet-gespecialiseerd publiek

Het terrein zal heraangelegd worden. Het projectgebied is ca. 7490 m² groot. Uit het bureauonderzoek blijkt dat de aanwezigheid van archeologische waarden binnen het onderzoeksgebied niet kan uitgesloten worden. Om deze reden wordt verder onderzoek geadviseerd.

4.4 PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

Uit het bureauonderzoek is gebleken dat de geplande werken het archeologisch bodemarchief zullen verstoren en er bijkomende maatregelen nodig zijn. Dit wordt verder besproken in het 'Programma van maatregelen'.

5 BIBLIOGRAFIE

Publicaties

Claesen J., Van Genechten B., Bouckaert K. en Audenaert E., *'Nota Diest – Zwarte Beek'*, ARCHEBO-rapport 2020C189, 2020.

Devroe A., Claesen J., Verbeelen G. en Van Genechten B., *'Archeologienota – Verslag van Resultaten Diest – Turnhoutsebaan'*, Archeologienota – Programma van Maatregelen, 2017.

Dirix E., *'Archeologische evaluatie van het bodemarchief aan de Turnhoutsebaan te Diest, Verslag van resultaten'* Archeologienota – Programma van Maatregelen, ABO archeologische rapporten 914, 2019.

Gysseling M., *Toponymisch Woordenboek*, 1960

Linten S., en Vander Cruyssen M., *'Nota Diest, Turnhoutsebaan 24 Fase 2'*, Nota – Programma van Maatregelen, BAAC Vlaanderen Rapport 1441, 2020.

Schoups A., Wijnen J. en Alma X., *'Archeologienota Zichemseweg, Kaggevinne'*, Archeologienota – Programma van Maatregelen, VEC Nota 510, 2019.

Swaelens C., Desmet C. en Creutz M., *'Archeologienota Sigmaproject Demervallei, Vinkenberg: Verslag van resultaten'*, Archeologienota – Programma van Maatregelen, BAAC Vlaanderen Rapport nr. 739.

Vander Cruyssen M. en Pawelczak P., *'Archeologienota Diest, Turnhoutsebaan'* Archeologienota – Programma van Maatregelen, BAAC Vlaanderen Rapport nr. 771.

Van Mierlo T., Alma X. en Raczynski-Henk Y., *'Nota Nijverheidslaan 11, Diest'* Nota – Programma van Maatregelen, VEC Nota 518, 2019.

Online bronnen

Agentschap Onroerend Erfgoed. *'Inventaris Onroerend Erfgoed'*. Geraadpleegd 17 januari 2017. <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/>.

'Ferrariskaarten'. In *Wikipedia*, 26 december 2019. <https://nl.wikipedia.org/w/index.php?title=Ferrariskaarten&oldid=55318413>.

'Geopunt', z.d. <https://www.geopunt.be/>.

Geopunt Vlaanderen. *'Atlas der Buurtwegen'*. Geraadpleegd 2 januari 2017. <http://www.geopunt.be/catalogus/datasetfolder/8264f16f-45d2-4eae-bc77-f003c7830b20>.

'Villaretkaart'. In *Wikipedia*, 6 februari 2020. <https://nl.wikipedia.org/w/index.php?title=Villaretkaart&oldid=55613913>.

6 FIGURENLIJST

Figuur 1: Situering van het projectgebied en de coördinaten op de GRB-kadasterkaart (© Geopunt, 2021).....	6
Figuur 2: Situering van het projectgebied op Orthofoto (© Geopunt, 2021)	6
Figuur 3: Zicht op het projectgebied vanuit het noordwesten (© Google Street View, 2021).	8
Figuur 4: Zicht op het projectgebied vanuit het zuidoosten (© Google Street View, 2021).	8
Figuur 5: Bestaande toestand (© Hosbur bvba, 2021).....	9
Figuur 6: Situering van het projectgebied op Orthofoto (© Geopunt, 2021)	9
Figuur 7: Situering van het projectgebied op Gewestplan (Geopunt, 2021).....	10
Figuur 8: Geplande werken (© Hosbur bvba, 2021)	10
Figuur 9: Situering van het projectgebied op Toekomstplan (© Hosbur bvba / ARCHEBO bvba, 2021)....	11
Figuur 10: Hoogteprofiel doorheen het plangebied (© Geopunt, 2021).	12
Figuur 11: Topografische kaart met situering van het projectgebied (© Geopunt, 2021).....	13
Figuur 12: Situering van het projectgebied op het Digitaal Hoogtemodel met aanduiding van het hoogteprofiel (© Geopunt, 2021)	13
Figuur 13: Projectgebied op het Digitaal Hoogtemodel (© Geopunt, 2021).	14
Figuur 14: Detail van de Traditionele Landschappenkaart met aanduiding van het projectgebied (© Geopunt, 2021)	15
Figuur 15: Diest op de Traditionele Landschappenkaart (© Geopunt, 2021).	15
Figuur 16: Situering van het projectgebied op de Tertiairgeologische kaart (© DOV, 2021).	16
Figuur 17: Situering van het projectgebied op de Quartairgeologische kaart 1/200.000 (© DOV, 2021) .	17
Figuur 18: Situering van het projectgebied op de bodemkaart Vlaanderen (© DOV, 2021)	18
Figuur 19: Situering van het projectgebied op de potentiële bodemerosiekaart (© Geopunt, 2021)	18
Figuur 20: Bodemgebruik in de omgeving van het plangebied volgens de bodemgebruikskaart (© Geopunt, 2021)	19
Figuur 21: Projectgebied weergegeven op GRB-basiskaart met aanduiding van CAI-locaties (© CAI, 2021).....	20
Figuur 22: Kaart met aanduiding van het projectgebied en de bekrachtigde archeologienota's en nota's (© CAI, 2021).....	23
Figuur 23: Kaart met situering van het projectgebied en IOE-relicten op GRB-basiskaart (© IOE, 2021) .	24
Figuur 24: Projectgebied weergegeven op de Villaretkaart (© Geopunt, 2021).	27
Figuur 25: Detail uit de Ferrariskaart met aanduiding van het projectgebied (© Geopunt, 2021).....	27
Figuur 26: Situering van het projectgebied op de Atlas der Buurtwegen (© Geopunt, 2021).....	28
Figuur 27: Situering van het projectgebied op de kaart van Vandermaelen (© Geopunt, 2021)	28
Figuur 28: Situering van het projectgebied op de Poppkaart (© Geopunt, 2021)	29
Figuur 29: Situering van het projectgebied op de Topografische kaart van 1904 (© Cartesius, 2021)	29
Figuur 30: Situering van het projectgebied op de Topografische kaart van 1939 (© Cartesius, 2021).	30
Figuur 31: Situering van het projectgebied op de Topografische kaart van 1969 (© Cartesius, 2021)	30
Figuur 32: Situering van het projectgebied op de Orthofoto van 1971 (© Geopunt, 2021).....	31
Figuur 33: Situering van het projectgebied op de Topografische kaart van 1981 (© Cartesius, 2021).	31
Figuur 34: Situering van het projectgebied op de Topografische kaart van 1989 (© Cartesius, 2021).	32
Figuur 35: Situering van het projectgebied op de Orthofoto van 1979-1990 (© Geopunt, 2021).	32
Figuur 36: Situering van het projectgebied op de Orthofoto van 2000-2003 (© Geopunt, 2021)	33

7 PLANNENLIJST

DIKL/21/06/09/1 - Digitale aanmaak.....	6
DIKL/21/06/09/2 - Digitale aanmaak.....	6
DIKL/21/06/09/3 - Digitale aanmaak.....	9
DIKL/21/06/09/4 - Digitale aanmaak.....	10
DIKL/21/06/09/5 - Digitale aanmaak.....	11
DIKL/21/06/09/6 - Digitale aanmaak.....	13
DIKL/21/06/09/7 - Digitale aanmaak.....	13
DIKL/21/06/09/8 - Digitale aanmaak.....	14
DIKL/21/06/09/9 - Digitale aanmaak.....	15
DIKL/21/06/09/10 - Digitale aanmaak.....	15
DIKL/21/06/09/11 - Digitale aanmaak.....	16
DIKL/21/06/09/12 - Digitale aanmaak.....	17
DIKL/21/06/09/13 - Digitale aanmaak.....	18
DIKL/21/06/09/14 - Digitale aanmaak.....	18
DIKL/21/06/09/15 - Digitale aanmaak.....	19
DIKL/21/06/09/16 - Digitale aanmaak.....	20
DIKL/21/06/09/17 - Digitale aanmaak.....	23
DIKL/21/06/09/18 - Digitale aanmaak.....	24
DIKL/21/06/09/19 - Digitale aanmaak.....	27
DIKL/21/06/09/20 - Digitale aanmaak.....	27
DIKL/21/06/09/21 - Digitale aanmaak.....	28
DIKL/21/06/09/22 - Digitale aanmaak.....	28
DIKL/21/06/09/23 - Digitale aanmaak.....	29
DIKL/21/06/09/24 - Digitale aanmaak.....	29
DIKL/21/06/09/25 - Digitale aanmaak.....	30
DIKL/21/06/09/26 - Digitale aanmaak.....	30
DIKL/21/06/09/27 - Digitale aanmaak.....	31
DIKL/21/06/09/28 - Digitale aanmaak.....	31
DIKL/21/06/09/29 - Digitale aanmaak.....	32
DIKL/21/06/09/30 - Digitale aanmaak.....	32
DIKL/21/06/09/31 - Digitale aanmaak.....	33